

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2026

Chișinău

Privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027

În temeiul art. 5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărârea Guvernului nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 383-386, art. 901) se modifică după cum urmează:

1.1. în hotărâre:

1.1.1. se completează cu punctul 2¹ cu următorul cuprins:

„2¹. Realizarea acțiunilor incluse în Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului se va efectua din contul și în limitele alocațiilor bugetare prevăzute în bugetele autorităților responsabile de executare, precum și din contul altor surse, conform legislației.”;

1.1.2. punctul 3:

1.1.2.1. se completează cu subpunctul 1¹) cu următorul cuprins:

„1¹) vor întreprinde măsurile necesare pentru executarea integrală și în termenele stabilite a Planului de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului”;

1.1.2.2. la subpunctul 2), textul „1 martie” se substituie cu textul „15 septembrie”;

1.1.2.3. se completează cu subpunctul 2¹) cu următorul cuprins:

„2¹) vor prezenta Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării anual, până la data de 15 septembrie a anului următor celui de referință, informația despre executarea Planului de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului, conform competențelor stabilite”;

1.1.3. punctul 4:

1.1.3.1. la subpunctul 1), textul „31 martie” se substituie cu textul „15 octombrie”;

1.1.3.2. la subpunctul 4), textul „1 iunie 2028” se substituie cu textul „31 decembrie 2028”;

1.2. în Program:

1.2.1. punctul 3 se completează cu subpunctul 3) cu următorul cuprins:

„3) Strategia Națională de Dezvoltare Economică (SNDE 2030)”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024. SNDE 2030 își propune atingerea următoarelor obiective:

Obiectivul 1. Crearea unui mediu favorabil pentru antreprenoriat și investiții și pregătirea economiei pentru aderarea la Uniunea Europeană;

Obiectivul 2. Extinderea și diversificarea sectorului de servicii cu valoare adăugată pentru export;

Obiectivul 3. Stimularea industriei inovatoare, bazate pe produse tehnologice complexe și cu o valoare adăugată înaltă.”;

1.2.2. punctul 9 se completează cu subpunctul 1¹⁾ cu următorul cuprins:

„1¹⁾ *Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029* (în continuare – *Programul național de aderare/PNA*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, care constituie principalul proiect de țară pentru perioada vizată. Implementarea celor patru libertăți fundamentale – libera circulație a bunurilor, serviciilor, persoanelor și capitalului – prin transpunerea acquis-ului comunitar și crearea condițiilor pentru aplicarea acestuia va contribui semnificativ la creșterea competitivității produselor și serviciilor autohtone și la extinderea accesului acestora pe piața Uniunii Europene.”;

1.2.3. se completează cu punctul 9¹ cu următorul cuprins:

„9¹. La elaborarea Programului PACC 2027 au fost luate în considerare principalele recomandări și priorități trasate în documentele strategice ale Uniunii Europene referitoare la dezvoltarea sectorului IMM-urilor, precum Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Gândiți mai întâi la scară mică”: Prioritate pentru IMM-uri. Un „Small Business Act” pentru Europa și Comunicarea Comisiei Uniunii Europene „O strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală”, care stabilește direcțiile prioritare de consolidare a competitivității și rezilienței întreprinderilor mici și mijlocii.”;

1.2.4. la punctul 37:

1.2.4.1. textul „Programul conține 9 obiective specifice, câte 3 la fiecare obiectiv general, după cum urmează.” se substituie cu textul „Programul conține

următoarele obiective specifice”;

1.2.4.2. se completează cu obiectivul specific 3.4 cu următorul cuprins:
„Obiectivul specific 3.4. Promovarea și susținerea dezvoltării antreprenoriatului femeilor”;

1.2.5. punctul 40 se completează cu denumirea tabelului cu următorul cuprins:

„Tabelul 1

Indicatorii de rezultat estimați a fi atinși în anul 2025”;

1.2.6. se completează cu punctul 40¹ cu următorul cuprins:
„40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor reflectate în tabelul 2.

Tabelul 2

Indicatorii de rezultat estimați a fi atinși în anul 2027

Obiective generale	Obiective specifice	Indicatorii de rezultat	Valoarea de referință	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2027	Sursa/furnizor de date
1. Îmbunătățirea cadrului de reglementare a mediului de afaceri	OS 1.1. Crearea condițiilor favorabile activității antreprenoriale	Mediul de afaceri și cel operațional pentru IMM îmbunătățit cu 10%	3,76	≥4,34	EU/SBA SME Policy Index – Indicele politicilor de reglementare a activității IMM-urilor)
			(conform indicelui SBA evaluat în anul 2020)	(estimat pentru următoarea rundă SBA)	
		Numărul total al salariaților din IMM majorat cu 17,8 mii	356 mii (2024)	373,8 mii	Biroul Național de Statistică
		Numărul de întreprinderi create în creștere cu 7%	2,3 mii (2023)	4,9 mii	Biroul Național de Statistică
		Numărul de întreprinderi lichidate în descreștere cu 7%	4,1 mii (2023)	3,98 mii	Biroul Național de Statistică
	Ponderea întreprinderilor active din totalul de întreprinderi raportate în creștere cu 3 p.p.	75,5% (2023)	79,4%	Biroul Național de Statistică	

	OS 1.2. Digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice	Creșterea ponderii întreprinderilor care utilizează factura electronică de la 16,2% la 22%	16,2% (2024)	22%	Serviciul Fiscal de Stat
		Rata serviciilor publice complet digitalizate, în creștere cu 18,2%	61,8%; 385 de servicii publice (2025)	80%	Agenția de Guvernare Electronică
	OS 1.3. Creșterea economică sustenabilă și crearea condițiilor pentru promovarea și implementarea principiilor ESG (mediu, social și guvernare)	Contribuirea la reducerea emisiilor totale de gaze cu efect de seră către 2027 cu cel puțin 70,5% comparativ cu nivelul anului 1990	45,48 mil. tone CO ₂ echivalent (1990)	13,41 mil. tone CO ₂ echivalent	Ministerul Mediului; Agenția de Mediu
		Reducerea emisiilor de carbon până în anul 2027 cu cel puțin 73% comparativ cu nivelul anului 1990	37 mil. tone (1990)	9,2 mil. tone	Ministerul Mediului; Agenția de Mediu
		Rata IMM-urilor care aplică principii de eficiență energetică prin investiții în surse alternative de energie sau eficientizarea consumului de energie prin achiziții de utilaje/ echipamente moderne în creștere cu 30% până în anul 2027 comparativ cu anul 2022	25%	32,5%	Ministerul Energiei; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
		Cel puțin 10% din IMM-uri certificate în conformitate cu standardele SM SR EN ISO 14001 (sisteme de	-	≥ 10 % IMM certificate conform ISO 14001 și/sau ISO 26000	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

		management de mediu) sau/și SM EN ISO 26000 (responsabilitatea socială), dar și SM ISO EN 50001 (standardul de management energetic)			
2. Facilitarea accesului la finanțare și sporirea competitivității produselor/ serviciilor locale, inclusiv pe piețele externe	OS 2.1. Sporirea accesului la finanțare	Soldul creditelor acordate sectorului IMM cu suportul garanțiilor financiare emise de ODA este estimat la 4,5 mld. lei până în anul 2027	1,8 mld. lei (2024)	4,5 mld. lei	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
		Volumul de investiții generate în economie, ca urmare a emiterii de către ODA a garanțiilor financiare, în creștere cu cel puțin 60%	2 463,0 mil. lei (2024)	4 300,0 mil. lei	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
		Creșterea volumului creditelor acordate IMM-urilor de către ODA prin instrumentele FACEM: finanțare preferențială	0 (2024)	550,0 mil. lei	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
		Creșterea de peste 3 ori a volumului finanțării nerambursabile acordate pentru lansarea în afaceri prin instrumentele ODA în anul 2027 comparativ cu 2024	30 682,0 mii de lei (2024)	92 046,0 mii de lei	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
		Volumul de investiții în economia națională realizat de către întreprinderile noi lansate cu suportul ODA crește cu circa 65%	56 224,2 mii de lei (2024)	92 700,0 mii de lei	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului

		Volumul de investiții în economia națională realizat de către întreprinderile în dezvoltare cu suportul ODA crește cu cel puțin 30%	477 066,0 mii de lei (2024)	620 185,8 mii de lei	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
		Volumul creditelor acordate ca urmare a implementării de către ODA a Programului „373” este estimat la 6,7 mld. lei până în anul 2027	2,38 mld. lei (2024)	6,7 mld. lei	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
OS 2.2. Sporirea productivității întreprinderilor		Creșterea cu 2 p.p. a contribuției sectorului IMM la PIB	54,9% (2023)	56,9%	Biroul Național de Statistică
		Rentabilitatea veniturilor din vânzări în sectorul IMM	27,2% (2024)	28,2%	Biroul Național de Statistică
		Asigurarea rentabilității capitalului propriu, nu mai mic de 19% în sectorul IMM	16,4% (2024)	19%	Biroul Național de Statistică
		Majorarea cu 30% a veniturilor IMM-urilor din vânzări în anul 2027 comparativ cu 2024	308,0 mld. (2024)	400,0 mld.	Biroul Național de Statistică
		Majorarea cu 5% a numărului de persoane ocupate în sectorul IMM în anul 2027 comparativ cu 2024	355 952 mii de persoane	373 750 mii de persoane	Biroul Național de Statistică
		Pondere IMM-urilor conduse de tineri, femei, migranți din numărul total de întreprinderi finanțate de către ODA, în creștere cu 6 p.p. până în anul 2027 comparativ cu anul 2024	32% (2024)	38%	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului

	OS 2.3. Sporirea și diversificarea exportului	Majorarea cu 13% a valorii mărfurilor exportate în anul 2027 comparativ cu 2024	3 555,1 mil. dolari USA	4 017,3 mil. dolari USA	Biroul Național de Statistică
		IMM abilitate să realizeze potențialul de export și să crească venitul din vânzări cu 5% anual	≈184 000,0 mil. lei (2021)	≈240 000 mil. lei	Biroul Național de Statistică; Pilonul D al indicelui EU/SBA SME Policy Index
		Exportul IMM-urilor pe piețele internaționale în creștere cu 20% în 2027 față de 2021	≈62 890,1 mil. lei (2021)	≈75 468,1 mil. lei	Biroul Național de Statistică
		Cel puțin 3 parteneriate de lansare pe piețele internaționale încheiate până în anul 2027 cu suportul ODA		3	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
		Valoarea exporturilor realizate de întreprinderile deținute/gestionate de femei		Creștere cu cel puțin 5%	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
3. Promovarea culturii antreprenoriale	OS 3.1. Îmbunătățirea competențelor profesionale și antreprenoriale	Numărul de standarde de calificare ajustate la Cadrul Național al Calificărilor în creștere cu 50% în anul 2027 comparativ cu 2024	164 de standarde (2024)	50% (246 de standarde)	Ministerul Educației și Cercetării
		Numărul de elevi încadrați în învățământul dual în creștere cu aproximativ 50%	2 417 (2024)	3 626	Ministerul Educației și Cercetării
		Numărul de întreprinderi care au beneficiat de deducerea cheltuielilor pentru instruirea angajaților în cadrul învățământului dual în creștere cu 50% în anul 2027 comparativ cu 2024	43 (2024)	65	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
		Numărul de persoane instruite prin programele	2 450 (2024)	2 940	Ministerul Dezvoltării Economice

		implementate de ODA în creștere cu 20% în anul 2027 comparativ cu 2024			și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
OS 3.2. Îmbunătățirea dialogului public-privat și a percepției rolului mediului de afaceri		Consultarea cu mediul de afaceri, în proporție de 100%, a proiectelor de acte normative elaborate de Guvern, cu impact asupra mediului de afaceri	100% (2025)	100%	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
		Asigurarea efectuării analizei anuale a evoluției sectorului IMM și determinarea impactului acestuia asupra economiei naționale	1 raport anual (2025)	1 raport anual	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
		Numărul de reprezentanți ai mediului de afaceri care au participat la consultarea proiectelor de acte normative	1 000 (2025)	1 700	Autoritățile publice centrale
		Numărul de parteneri (organizații, întreprinderi, parteneri de dezvoltare etc.) care susțin/ implementează activități de promovare a antreprenoriatului	30 (2025)	35	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
OS 3.3. Îmbunătățirea infrastructurii de suport pentru susținerea continuă a dezvoltării antreprenoriatului		Bază de date a întreprinderilor de consultanță creată, din care fac parte cel puțin 50 de întreprinderi de consultanță și/sau instruire active	1 bază de date cu 50 de întreprinderi (2025)		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
		Infrastructura pentru cel puțin 4 platforme industriale multifuncționale create	2 PIM (2025)	4 PIM	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului

		Cel puțin 11 incubatoare de afaceri dezvoltate/ susținute de Guvern	11 incubatoare (2025)	11 incubatoare	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
OS 3.4. Promovarea și susținerea dezvoltării antreprenoriatului femeilor		Majorarea cotei documentelor de politici în care este vizată activitatea antreprenorială a femeilor până la 25% din numărul total de documente de politici (strategii și programe)	- (2025)	25%	UN Women
		Creșterea ponderii întreprinderilor administrate de femei de la 33,9% în anul 2020 până la 37% în anul 2027	33,9% (2020)	37% (2027)	Biroul Național de Statistică
		Creșterea cu 10% a volumului total al finanțărilor și garanțiilor mobilizate prin instrumente ODA pentru IMM-uri și afaceri noi create (lei) și ponderea acestuia acordată întreprinderilor fondate/gestionate de femei (%)	17,6% (2022)	20% (2027)	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; UN Women
		Creșterea ponderii întreprinderilor fondate de femei de la 38,6% în anul 2024 la 40% în anul 2027	38,6 % (2024)	40% (2027)	Biroul Național de Statistică; UN Women
		Creșterea ponderii cu 10% până în 2027 comparativ cu 2025 a femeilor care inițiază o afacere după finalizarea programelor de formare	- (2025)	+10% (2027)	UN Women”;

1.2.7. se completează cu punctul 44¹ cu următorul cuprins:

„44¹. Costul total pentru implementarea Programului în anii 2026-2027 se estimează la cifra de 4 260 116,24 mii de lei, din care 3 565 456,88 mii de lei sunt

din bugetul de stat, 694 659,36 mii de lei – din alte surse, iar 182 360,00 mii de lei – neacoperite.

Repartizarea pe ani a costurilor pentru implementarea Planului 2026-2027 se prezintă în felul următor:

anul 2026 – 2 156 317,76 mii de lei, din care 1 511 562,08 mii de lei – din bugetul de stat, iar 644 755,68 mii de lei – din alte surse;

anul 2027 – 2 103 798,48 mii de lei, din care 2 053 894,80 mii de lei – din bugetul de stat, iar 49 903,68 mii de lei – din alte surse.

Repartizate pe obiective generale, costurile pentru implementarea Planului 2026-2027 se prezintă în felul următor:

Obiectivul general 1 – total: 1 084 790,58 mii de lei, din care 1 020 359,38 mii de lei din bugetul de stat, iar 64 431,20 mii lei – din alte surse.

Obiectivul general 2 – total: 2 747 440,40 mii de lei, din care 2 154 320,40 mii de lei din bugetul de stat, iar 593 120,00 mii de lei – din alte surse.

Obiectivul general 3 – total: 427 885,26 mii de lei, din care 390 777,10 mii de lei din bugetul de stat, iar 37 108,16 mii de lei – din alte surse.

Expunerea detaliată pe obiective și pe acțiuni a sumei estimate pentru anii 2026-2027 se prezintă în capitolul XI din Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027.”;

1.2.8. se completează cu capitolul XI cu următorul cuprins:

„Capitolul XI
PLANUL DE ACȚIUNI
privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului național pentru promovarea
antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Termen de realizare	Costuri estimate 2026 (mii de lei)			Costuri estimate 2027 (mii de lei)			Instituția responsabilă
				Total	Din bugetul de stat	Din alte surse (de indicat)	Total	Din bugetul de stat	Din alte surse (de indicat)	Parteneri
Obiectivul general 1: Îmbunătățirea cadrului de reglementare a mediului de afaceri										
Obiectivul specific 1.1. Crearea condițiilor favorabile activității antreprenoriale										
Indicatori de rezultat: 1. Mediul de afaceri și cel operațional, pentru IMM-uri, îmbunătățit cu 33% în anul 2027 comparativ cu anul 2020 (SBA); 2. numărul total al salariaților din IMM-uri majorat cu 17,8 mii în 2027 comparativ cu 2024; 3. numărul de întreprinderi create în creștere cu 7% în anul 2027 comparativ cu anul 2022; 4. numărul de întreprinderi lichidate în descreștere cu 80% în anul 2027 comparativ cu anul 2022; 5. ponderea întreprinderilor active din totalul de întreprinderi raportoare în creștere cu 3 p.p. în anul 2027 comparativ cu 2022										
1.1.1.	Modificarea Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător (revizuire cost patentă, includere CAEM, excludere anumite tipuri de activități economice etc.)	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Trim. IV, 2026-2027	208,0	208,0	-	208,0	208,0	-	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Finanțelor; Consiliul Economic; asociațiile profesionale
1.1.2.	Îmbunătățirea cadrului de soluționare alternativă a investigațiilor în domeniul concurenței, prin aplicarea procedurilor speciale (clemență, angajamente, recunoaștere), cu scopul de a reduce durata investigațiilor și a preveni practicile anticoncurențiale în rândul activităților antreprenoriale	Numărul total de cazuri soluționate prin fiecare instrument (clemență/angajamente/recunoaștere) (cca 3 cazuri cumulate)	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat	-	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat	-	Consiliul Concurenței

1.1.3.	Elaborarea și aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (restructurarea debitorilor aflați în dificultate financiară pentru a preveni falimentarea acestora și pentru a le asigura viabilitatea)	Lege adoptată	Trim. IV, 2026	207,9	207,9	-				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
1.1.4.	Modificarea Legii nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit, pentru a îmbunătăți calitatea și transparența datelor și consolidarea normelor privind garanțiile reale mobiliare în cadrul registrului garanțiilor reale mobiliare, cu scopul de a îmbunătăți accesul la finanțare	- Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului; - număr de noi furnizori de date	Trim. IV, 2027	207,9	207,9	-	207,9	207,9	-	Ministerul Finanțelor; Banca Națională a Moldovei
1.1.5.	Modificarea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (alinierea la Recomandarea 2003/361/CE)	- Proiect de modificare a legii aprobat de Guvern și transmis Parlamentului; - lege adoptată	Trim. II, 2026 trim. III, 2026	207,9	207,9	-			-	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
1.1.6.	Elaborarea Raportului privind analiza cadrului normativ național în ceea ce privește alinierea legislației sectoriale la prevederile Directivei 2006/123/CE (Legii nr. 282/2024)	- Raport elaborat	Trim. II, 2026	20,0	20,0	-				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; autoritățile care autorizează prestarea de servicii; Oficiul Național de Comerț al Suediei
1.1.7.	Aprobarea prin hotărâre a Guvernului a Foi de parcurs „Implementarea Legii nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a	Foaie de parcurs aprobată prin hotărâre a Guvernului	Trim. II, 2026	30,0	30,0	-				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

	prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii”									
1.1.8.	Implementarea Foii de parcurs „Implementarea Legii nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii”	Număr de măsuri din Foia de parcurs implementate conform calendarului (unități), cu ținta de realizare de 100% până la sfârșitul anului 2027	2026-2027	190,0	30,0	160,0 neacoperite	30,0	30,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; autoritățile cu funcții de reglementare și control privind prestarea de servicii
1.1.9.	Elaborarea și aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 282/2024, alte acte normative) pentru prevenirea impunerii condițiilor excesive sau arbitrare prestării serviciilor, precum și stabilirea atribuțiilor APC în alinierea legislației la Directiva 123/2006 și rolurile în SIAGEAP și Punctul unic de legătură (IMI)	- Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului; - lege adoptată	Trim. II, 2026 trim. III, 2026	50,0	50,0	-				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; autoritățile care autorizează prestarea de servicii
1.1.10.	Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea unor acte normative (privind unele măsuri de coordonare a autorităților competente și de instituire a Ghișeului unic)	Hotărâre a Guvernului adoptată	Trim. IV, 2026	800,0	800,0					Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Agenția de Guvernare Electronică; autoritățile care autorizează prestarea de servicii
1.1.11.	Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind stabilirea mecanismului de	Hotărâre a Guvernului adoptată	Trim. IV, 2026	400,0	400,0					Ministerul Dezvoltării Economice

	cooperare administrativă în cadrul Sistemului de informare al pieței interne (IMI) referitor la prestarea de servicii									și Digitalizării; Agenția de Guvernare Electronică; autoritățile care autorizează prestarea de servicii
1.1.12.	Elaborarea și aprobarea proiectului de lege cu privire la antreprenariat (inclusiv aliniat la Recomandarea Consiliului din 27.11.2023 privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale; Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor; Construirea unei economii în serviciul cetățenilor: un plan de acțiune pentru economia socială)	- Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului; - lege adoptată	Trim. IV, 2026	342,0	122,0	220,0				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Fundația Est-Europeană
1.1.13.	Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor europene de antreprenariat social	Hotărâre a Guvernului adoptată	Trim. IV, 2026	409,1	189,1	220,0				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Finanțelor; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Fundația Est-Europeană
1.1.14.	Elaborarea și aprobarea proiectului de lege privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor	- Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului; - lege adoptată	Trim. IV, 2026	408,0	208,0	200,0				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul

	(transpunerea Directivei UE 2024/1760)									Mediului; Ministerul Muncii și Protecției Sociale
1.1.15.	Adoptarea hotărârii Guvernului privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente (Transpunerea Regulamentului (UE) nr. 1233/2011; Directiva 98/29/CE; Directiva 84/568/CEE; Decizia 82/854/CEE/, Decizia Consiliului din 13 noiembrie 2006)	Hotărâre a Guvernului adoptată	Trim. III, 2026	208,0	208,0					Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Ministerul Finanțelor
1.1.16.	Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Instrumentului de sprijin „A doua șansă pentru IMM-uri”	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trim. IV, 2026	189,1	189,1					Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Ministerul Finanțelor; Biroul Național de Statistică
1.1.17.	Elaborarea Metodologiei de evaluare ex-post a programelor/instrumentelor de susținere pentru dezvoltarea IMM-urilor, aliniată criteriilor OECD-DAC) și operaționalizarea unui sistem de monitorizare a programelor de grant gestionate de ODA	- Metodologie de evaluare ex-post elaborată; - sistem de monitorizare definitivat	Trim. II, 2026							Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
<i>Obiectivul specific 1.2. Digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice</i>										
Indicatori de rezultat:										

1. Creșterea ponderii întreprinderilor care utilizează factura electronică de la 16,2% în 2024 până la 22% în 2027; 2. rata serviciilor publice complet digitalizate în creștere cu 18,2% până în anul 2027 comparativ cu anul 2025										
1.2.1.	Implementarea Programului privind modernizarea și armonizarea sistemelor informaționale vamale în conformitate cu sistemele informaționale ale UE pentru anii 2025-2030	- 25 de sisteme informaționale implementate din totalul celor 25 prevăzute de Program; - ponderea de interoperabilitate a sistemelor vamale naționale cu sistemele UE; - gradul de integrare a sistemelor vamale naționale cu platformele guvernamentale; - sporirea numărului de funcționari vamali în subdiviziunea IT	Trim. IV, 2027				505 400,0	505 400,0		Ministerul Finanțelor; Serviciul Vamal, ÚKZÚZ (Republica Cehă), Agenția Cehă pentru Dezvoltare (CzDA); Instituția Publică Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor
1.2.2.	Dezvoltarea Sistemului informațional „e-ANSA” prin elaborarea subsistemelor informaționale	Registru de stat fitosanitar dezvoltat	Trim. IV 2027	4 000,0	-	4 000,0 (finanțare externă – Agenția Cehă pentru Dezvoltare)	5 000,0	-	5 000,0 (finanțare externă – Agenția Cehă pentru Dezvoltare)	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; ÚKZÚZ (Republica Cehă), Agenția Cehă pentru Dezvoltare (CzDA); Instituția Publică Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor
		8 subsisteme informaționale dezvoltate și funcționale	Trim. IV, 2027	5 000,0	-	5 000,0 (finanțare externă – GATF, Ambasada Suediei, CIPE)	6 000,0	-	6 000,0 (finanțare externă – GATF, Ambasada Suediei, CIPE)	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Agenția Națională

						și alți parteneri internaționali)			și alți parteneri internaționali)	pentru Siguranța Alimentelor, Serviciul Vamal; Camera de Comerț și Industrie, AmCham Moldova, Center for International Private Enterprise (CIPE) – reprezentând Global Alliance for Trade Facilitation (GATF) și Ambasada Suediei în Republica Moldova
1.2.3.	Digitalizarea proceselor interne privind planificarea, evidența și raportarea activității ODA prin dezvoltarea și asigurarea funcționării Sistemului informațional integrat automatizat al ODA (SII ODA)	- Proces de depunere a proiectelor investiționale complet digitalizat; - sistem digital intern de gestionare a dosarelor și evaluare a cererilor funcțional; - număr de tipuri de date extrase prin intermediul soluției MConnect; - număr de module dezvoltate și integrate	Trim. IV, 2027	4 300,0	4 300,0 (Agenda de reforme)		1 800,0	1 800,0 (Agenda de reforme)		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
1.2.4.	Elaborarea și implementarea proiectelor comune derulate dintre organizațiile de cercetare și inovare și mediul de afaceri	- Număr de concursuri de proiecte lansate; - număr de proiecte implementate	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;

										Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
1.2.5.	Actualizarea Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat”, inclusiv prin dezvoltarea Registrului central al ajutoarelor de minimis	Registru funcțional 100%	Trim. II, 2027	1 067,58	1 067,58		258 860,0	258 860,0		Consiliul Concurenței
1.2.6.	Îmbunătățirea cadrului normativ prin digitalizarea continuă a serviciilor G2B (permise, licențe, autorizații etc.) prin SIA GEAP	Număr de acte permise digitalizate	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Agenția de Guvernare Electronică; Agenția Servicii Publice
1.2.7.	Impulsionarea activităților de cercetare pentru crearea startup-urilor și spinoff-urilor inovative (organizații formate prin desprinderea de o organizație mai mare)	- Număr de cercetători implicați în activități de cercetare; - număr de echipe de cercetare sprijinite; - număr de idei/proiecte de cercetare cu potențial comercial identificate și dezvoltate	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
1.2.8.	Atragerea partenerilor străini care vor susține stimularea activității parcurilor științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare	- Măsurile de stimulare elaborate și implementate; - număr de rezidenți înregistrați; - număr de parteneri atrași	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
<i>Obiectivul specific 1.3. Creșterea economică sustenabilă și crearea condițiilor pentru promovarea și implementarea principiilor ESG (mediu, social și guvernare)</i>										
Indicatori de rezultat:										
1. Contribuirea la reducerea emisiilor totale de gaze cu efect de seră către 2027 cu cel puțin 70,5% comparativ cu nivelul anului 1990;										
2. reducerea emisiilor de carbon până în anul 2027 cu cel puțin de 73% comparativ cu nivelul anului 1990;										

3. rata IMM-urilor care aplică principiile de eficiență energetică prin investiții în surse alternative de energie sau eficientizarea consumului de energie prin achiziții de utilaje/echipamente moderne în creștere cu 30% până în anul 2027 comparativ cu anul 2022;										
4. cel puțin 10% din companii certificate în conformitate cu standardele SM SR EN ISO 14001 (sisteme de management de mediu), SM EN ISO 26000 (Responsabilitatea socială), dar și SM ISO EN 50001 (standardul de management energetic)										
1.3.1.	Elaborarea rapoartelor anuale privind cercetările ESG realizate în Republica Moldova	2 rapoarte publicate (2026, 2027)	Trim. IV, 2026-trim. II, 2027	100,0		100,0	120,0		120,0	Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
1.3.2.	Lansarea concursurilor pentru proiecte de cercetare aplicate în domeniul ecoinovării și al tehnologiilor verzi pentru companii în parteneriat cu instituțiile de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI)	- Număr de proiecte finanțate (minimum 2 pe an); - număr de IMM-uri implicate (minimum 2 pe an)	Trim. I, 2026-trim. IV, 2027	1 000,0		1 000,0	1 200,0		1 200,0	Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare; instituțiile de cercetare, dezvoltare și inovare; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenariatului
1.3.3.	Asigurarea condițiilor necesare pentru derularea unui program specializat de instruire a antreprenorilor în domeniul managementului energetic, cu accentul pe soluții inovatoare de eficiență energetică, protecția mediului și reducerea emisiilor de carbon	- Program de instruire EUREM realizat cu minimum 10 beneficiari anual; - număr de seminare, webinare, programe naționale și internaționale realizate	2026-2027	260,0		260,0 (contribuția beneficiarilor, surse proprii, parteneri, proiecte)	330,0		330,0 (contribuția beneficiarilor, surse proprii, parteneri, proiecte)	Camera de Comerț și Industrie; Ministerul Energiei; Camera de Comerț și Industrie din Nürnberg; partenerii de dezvoltare
1.3.4.	Elaborarea cadrului de reglementare pentru implementarea principiilor ESG (mediu, social și	Proiect de lege aprobat de Guvern	Trim. IV, 2027				208,0	208,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;

	guvernanță)									Ministerul Mediului; Ministerul Energiei; Consiliul Economic; asociațiile profesionale; partenerii de dezvoltare
1.3.5.	Sușinerea producătorilor și a furnizorilor pentru implementarea principiilor ESG în cadrul afacerii și pe întregul lanț valoric	- Număr de întreprinderi care au beneficiat de instruire, mentorat; - număr de întreprinderi asistate de pe ambele maluri ale Nistrului implicate; - număr de rapoarte ESG elaborate	2026-2027	400,0	100,0	300,0	100,0	100,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; PNUD; Consiliul Economic; asociațiile profesionale; partenerii de dezvoltare
1.3.6.	Actualizarea anuală a raportului privind indicatorii creșterii verzi	- Raportul privind indicatorii creșterii verzi actualizat anual; - număr de indicatori noi elaborați și incluși în lista de raportare	Trim. IV, 2026-2027	805,0		805,0				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Energiei; Biroul Național de Statistică; PNUD
1.3.7.	Elaborarea unei platforme de raportare în baza criteriilor ESG	Platformă elaborată	2026-2027	200,0		200,0	500,0		500,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea

										Antreprenoriatului; PNUD
1.3.8.	Elaborarea și implementarea unui mecanism de monitorizare a raportării ESG și de gestionare a neconformităților în transmiterea indicatorilor	Mecanism de monitorizare	2026-2027	200,0		200,0	500,0		500,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului
1.3.9.	Elaborarea ghidurilor metodologice pentru antreprenorii care intenționează să raporteze voluntar (VSME)	Ghiduri metodologice elaborate	2026	200,0		200,0				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului; PNUD
1.3.10.	Suștinerea tinerilor antreprenori în scopul lansării și dezvoltării afacerilor durabile, inclusiv la nivel local	- Număr de beneficiari; - suma granturilor acordate; - suma investițiilor generate	2026-2027	15 000,0	15 000,0		20 000,0	20 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
1.3.11.	Dezvoltarea modalităților de susținere a antreprenorilor din diasporă pentru atragerea și valorificarea remitențelor în economie	- Număr de beneficiari; - suma granturilor acordate; - suma investițiilor generate	2026-2027	15 000,0	15 000,0		20 000,0	20 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
1.3.12.	Suștinerea prin suport financiar nerambursabil pentru implementarea de către antreprenori a măsurilor de digitalizare, ecologizare, re tehnologizare și eficiență energetică	- Număr de beneficiari; - suma granturilor acordate; - suma investițiilor generate	2026-2027	151 086,0	115 000,0	36 086,0	60 000,0	60 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
1.3.13.	Crearea și actualizarea regulată a unei (sub)pagini web prin care se vor promova principiile și standardele ESG	- (sub)pagină creată; - număr de accesări; - nivel de actualizare; - număr de materiale informative elaborate	Trim. III, 2026	90,0		90,0				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; PNUD

1.3.14.	Asigurarea coordonării interinstituționale privind promovarea și implementarea principiilor ESG în Republica Moldova	- Număr de ședințe ale grupului de lucru ESG desfășurate; - număr de participanți din autoritățile publice și reprezentanți ai mediului de afaceri	2026	1 200,0		1 200,0				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; PNUD; Ministerul Mediului
1.3.15.	Evaluarea cadrului de politici naționale privind promovarea adoptării standardelor și raportării ESG în sectorul privat	- Raport de evaluare elaborat; - număr de documente evaluate	2027				170,0		170,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; PNUD; partenerii de dezvoltare
1.3.16.	Implementarea campaniei naționale de informare și conștientizare privind adoptarea principiilor ESG de către IMM-uri („ESG pentru afaceri puternice”)	- Număr de materiale video educaționale difuzate; - număr de materiale informative (infografice, leaflet, podcasturi) dezvoltate; - număr de difuzări media (emisiuni TV/radio) realizate; - număr estimativ de vizualizări; - număr de evenimente/ activități de promovare în cadrul rețelelor de afaceri	2026	370,2		370,2				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; PNUD

Obiectivul general 2. Facilitarea accesului la finanțare și sporirea competitivității produselor/serviciilor locale, inclusiv pe piețele externe

Obiectivul specific 2.1. Sporirea accesului la finanțare

Indicatori de rezultat:

1. Majorarea anuală cu 10% a volumului investițiilor în urma accesării creditelor de către persoanele juridice;
2. soldul creditelor acordat sectorului IMM cu suportul garanțiilor financiare emise de ODA este estimat la 4,5 mld. lei până în anul 2027;
3. creșterea volumului creditelor acordate IMM-urilor de către ODA prin instrumentele FACEM: finanțare preferențială 550,0 mil. lei către anul 2027;
4. investiții generate în economie, ca urmare a emiterii de către ODA a garanțiilor financiare, în creștere cu 30% în 2027 comparativ cu 2024;
5. creșterea de peste 3 ori a volumului finanțării nerambursabile pentru lansarea în afaceri prin instrumentele ODA în anul 2027 comparativ cu 2024;
6. volumul de investiții în economia națională realizat de către întreprinderile noi lansate cu suportul ODA crește cu circa 65% din 2024 până în anul 2027;
7. volumul de investiții în economia națională realizat de către întreprinderile în dezvoltare cu suportul ODA crește cu cel puțin 30% până în anul 2027 față de 2024;
8. volumul creditelor acordate ca urmare a implementării de către ODA a Programului „373” este estimat la 6,7 mld. lei până în anul 2027

2.1.1.	Elaborarea Regulamentului intern al ODA pentru implementarea instrumentului de finanțare „Fondul de fonduri”	Regulament intern aprobat	Trim. IV, 2026	189,0	189,0					Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
2.1.2.	Operaționalizarea instrumentului de finanțare „Fondul de fonduri”, prin alocarea de resurse publice, inclusiv sub formă de tranșă de primă pierdere, pentru atragerea capitalului privat și instituțional și finanțarea equity și venture capital pentru IMM-uri	Instrument de finanțare operațional	2026-2027	60 000,0	60 000,0		140 000,0	140 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
2.1.3.	Lansarea unui mecanism de finanțare a IMM-urilor care participă la programe internaționale (Orizont Europa, COST)	Număr de IMM-uri sprijinite (minimum 2 – valoare totală a finanțării acordate)	Trim. II, 2026- trim. IV, 2027	400,0	400,0		500,0	500,0		Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare;
2.1.4.	Elaborarea și publicarea unui ghid anual cu surse de finanțare pentru IMM-uri în domeniul cercetării și inovării	- 2 ediții publicate (2026, 2027); - număr de descărcări (minimum 200/an)	Trim. IV, 2026- trim. IV, 2027	100,0		100,0	120,0		120,0	Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; partenerii educaționali

2.1.5.	Implementarea Fondului de garantare a creditelor prin emiterea garanțiilor financiare individuale	- Număr de credite garantate; - valoare a garanțiilor emise; - valoare a creditelor garantate; - valoare a investițiilor în economie	Trim. IV, 2027	106 000,0	106 000,0		15 000,0	15 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; băncile comerciale; organizațiile de creditare nebanară
2.1.6.	Implementarea Fondului de garantare a creditelor prin emiterea garanțiilor financiare de portofoliu	- Număr de credite garantate; - valoare a garanțiilor emise; - valoare a creditelor garantate; - valoare a investițiilor în economie	Trim. IV, 2027	266 000,0	0,0	83 800,0 (BM/BIRD) Tranșa 2 acordul de împrumut pentru garanții de portofoliu (4,3 mil. euro) 182 200,0 (neacoperite)	0,0	0,0	0,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; băncile comerciale
2.1.7.	Operaționalizarea a 2 produse noi de garantare în cadrul FGC, inclusiv concentrarea asupra IMM-urilor orientate spre export (garanții pentru creditele la export și garanții pentru creditele agricole)	2 produse de garantare operaționale	Trim. IV, 2026	200 000,0	200 000,0		400 000,0	400 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Banca Mondială
2.1.8.	Dezvoltarea și operaționalizarea produsului de garantare în cadrul FGC, dedicat garantării obligațiunilor corporative emise de IMM, pentru facilitarea accesului la piața de capital și pregătirea pentru listare (IPO)	Produs de garantare dezvoltat și operațional	Trim. IV, 2026	100 000,0	100 000,0					Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
2.1.9.	Stabilirea și operaționalizarea unui sistem instituțional de	Sistem de evaluare a riscurilor stabilit/operațional	Trim. IV, 2026	1 400,0	1 400,0		1 400,0	1 400,0		Ministerul Dezvoltării Economice

	evaluare și management al riscurilor									și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
2.1.10.	Elaborarea reglementărilor pentru lansarea instrumentului de „finanțare de portofoliu”	- Analiză ex-ante elaborată; - concept de produs elaborat; - produs de finanțare aprobat de Consiliul ODA; - manual operațional aprobat de Consiliul ODA; - eveniment de lansare a instrumentului de finanțare cu instituțiile financiare și partenerii de dezvoltare organizat	Trim. IV, 2026	189,0	189,0	Asistență tehnică KfW				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Banca de dezvoltare KfW
2.1.11.	Administrarea produselor de finanțare FACEM (FACEM IMPACT, FACEM Investiții BGK)	- Valoarea finanțărilor acordate; - număr de credite acordate	Trim. IV, 2027	50 000,0 + 200 000,0 + 82 980,0 + 200 000,0	50 000,0 (buget de stat) + 200 000,0 (Agenda de reforme)	82 980,0 (BGK) + 200 000,0 (KfW)				Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Banca de dezvoltare KfW
2.1.12.	Implementarea Programului de stimulare a investițiilor „373” (Hotărârea Guvernului nr. 351/2023)	- Costuri de compensare; - valoare a finanțărilor acordate; - număr de credite acordate; - valoare a proiectelor investiționale	Trim. IV, 2027	306 593,0	306 593,0		250 000,0	250 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
2.1.13.	Evaluarea instrumentelor financiare pentru alinierea/promovarea principiilor ESG și din perspectiva de gen (Programul de stimulare a	- Raport de evaluare elaborat; - număr de recomandări de dezvoltare a	2026-2027				170,0		170,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;

	investițiilor „373” gestionat prin FACEM și garanțiile financiare individuale oferite prin Fondul de garantare a creditelor)	instrumentelor financiare								Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; PNUD; UN Women
2.1.14.	Operaționalizarea Societății pe Acțiuni „Bursa Internațională a Moldovei”	- Bursa Internațională a Moldovei operațională; - număr de companii cotate; - număr de tranzacții efectuate	Trim. IV, 2027				În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Agenția Proprietății Publice
<i>Obiectivul specific 2.2. Sporirea productivității întreprinderilor</i>										
Indicatori de rezultat:										
1. Creșterea cu 2 p.p. a contribuției sectorului IMM la PIB în anul 2027 comparativ cu 2023;										
2. rentabilitatea veniturilor din vânzări în sectorul IMM în anul 2027 nu mai mic de 28%;										
3. asigurarea rentabilității capitalului propriu nu mai mic de 19% în sectorul IMM în anul 2027;										
4. majorarea cu 30% a venitului IMM-urilor din vânzări în anul 2027 comparativ cu 2024;										
5. majorarea cu 5% a numărului de persoane ocupate în sectorul IMM în anul 2027 comparativ cu 2024;										
6. ponderea IMM-urilor conduse de tineri, femei, migranți din numărul total de întreprinderi finanțate de către ODA, în creștere cu 6 p.p. până în anul 2027 comparativ cu anul 2024										
2.2.1.	Suținerea IMM-urilor în implementarea proiectelor investiționale pentru dezvoltarea inovațiilor digitale și a start-upurilor tehnologice	- Număr de companii inovative finanțate; - valoare a granturilor aprobate; - valoare a investițiilor în economie	2026-2027	25 000,0 + 30 000,0 din lista proiectelor investiționale (Planul de creștere)	25 000,0 + 30 000,0 din lista proiectelor investiționale (Planul de creștere)		30 000,0 + 30 000,0 din lista proiectelor investiționale (Planul de creștere)	30 000,0 + 30 000,0 din lista proiectelor investiționale (Planul de creștere)		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Moldova IT Park
2.2.2.	Suținerea micilor producători pentru formalizarea și/sau dezvoltarea afacerilor, precum și creșterea volumului de vânzări și a productivității acestora	- Număr de companii ale micilor producători finanțate; - valoare a granturilor aprobate; - valoare a investițiilor în economie	2026-trim. II, 2027	22 824,7	22 824,7		21 824,7	21 824,7		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
2.2.3.	Sprijin pentru dezvoltarea IMM-urilor în domeniul turismului, promovarea și exportul de produse și servicii turistice specifice Republicii Moldova	- Număr de companii din domeniul turismului finanțate; - valoare a granturilor aprobate; - valoare a investițiilor în economie	Trim. II, 2026	5 000,0	5 000,0		15 000,0	15 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului

2.2.4.	Lansarea și implementarea măsurilor de susținere cu „A doua șansă pentru IMM-uri”	- Număr de întreprinderi susținute; - raport anual de implementare; - grad de respectarea a principiilor de sensibilitate la gen al măsurilor de susținere	2026-2027	13 000,0	13 000,0		23 000,0	23 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; UN Women
<i>Obiectivul specific 2.3. Sprijinirea accesului IMM-urilor la piețe, sporirea și diversificarea exportului</i>										
Indicatori de rezultat: 1. Majorarea cu 13% a valorii mărfurilor exportate în anul 2027 comparativ cu 2024; 2. IMM-uri abilitate să realizeze potențialul de export și să crească venitul din vânzări cu 5% anual; 3. cel puțin 3 parteneriate de lansare pe piețele internaționale încheiate până în anul 2027 cu suportul ODA; 4. până în 2027, valoarea exporturilor realizate de întreprinderile deținute/gestionate de femei crește cu cel puțin 5% față de 2025										
2.3.1.	Acordarea serviciilor de suport IMM-urilor pentru dezvoltarea exportului	Număr de IMM-uri evaluate și susținute în elaborarea planurilor de acțiuni pentru dezvoltarea exportului	Trim. II, 2027				În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Banca Mondială; Unitatea de implementare a Proiectului de competitivitate a IMM-urilor
2.3.2.	Susținerea creșterii competitivității IMM-urilor și integrarea în lanțurile valorice internaționale	- Număr de companii finanțate; - valoare a granturilor aprobate; - valoare a investițiilor în economie; - număr de evenimente B2B organizate	2026-2027	60 000,0	30 000,0	30 000,0 (Proiectul de Competitivitate a IMM finanțat de Banca Mondială)	35 000,0	30 000,0	5 000,0 (Proiectul de Competitivitate a IMM finanțat de Banca Mondială)	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Banca Mondială; Unitatea de implementare a Proiectului de competitivitate a IMM-urilor
2.3.3.	Organizarea expozițiilor internaționale „Republica Moldova prezintă” pentru	- cel puțin 3 evenimente organizate anual;	2026-2027	240,0		240,00 (surse CCI, parteneri, proiecte)	240,0		240,0 (surse CCI, parteneri)	Camera de Comerț și Industrie;

	promovarea exporturilor și creșterea vizibilității produselor autohtone pe piețele externe	- cel puțin 30 de companii participante per eveniment								Camera de Comerț și Industrie și administrația publică locală din țările partenere; partenerii de dezvoltare
2.3.4.	Dezvoltarea și implementarea Programului de instruire „Academia exportatorilor” pentru pregătirea pentru export, adoptarea cerințelor standardelor internaționale, înțelegerea tendințelor piețelor externe și elaborarea unor strategii de export sustenabile	- Număr de unități economice participante; - număr de întreprinderi care și-au sporit exporturile; - număr de întreprinderi care și-au sporit cota de piață; - sporirea numărului de noi angajați	2026-2027	120,0		120,0 (surse proprii, parteneri, proiecte contribuția beneficiarilor)	150,0		150,0	Camera de Comerț și Industrie
2.3.5.	Elaborarea, aprobarea și implementarea Regulamentului de promovare colectivă a exportului prin asociațiile de business „BRIDGE export”	- Hotărâre a Guvernului aprobată; - număr de asociații de business implementatoare de proiecte colective; - număr de întreprinderi beneficiare; - număr și valoare a contractelor încheiate pe parcursul unui an de la participarea la evenimentele internaționale	2026-2027	20 000,0	20 000,0		20 000,0	20 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Agenția de Investiții
2.3.6.	Aprobarea și implementarea Regulamentului de acordare a sprijinului financiar pentru participarea întreprinderilor la evenimentele internaționale de business „BRIDGE Missions”	- Hotărâre a Guvernului aprobată; - număr de întreprinderi beneficiare; - număr și valoare a contractelor încheiate pe parcursul unui an de la participarea la evenimentele internaționale;	2026-2027	5 000,0	1 000,0	4 000,0	5 000,0	1 000,0	4 000,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Agenția de Investiții; Innovate Moldova; EU4Innovation

		- număr de evenimente la care s-a asigurat participarea								
2.3.7.	Sprijinirea participării agenților economici la târguri și expoziții autohtone pentru promovarea produselor și a serviciilor	- Număr de agenți economici subvenționați anual; - valoare a subvențiilor acordate	2026-2027	2 500,0	2 500,0		2 500,0	2 500,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Ministerul Finanțelor; partenerii de dezvoltare
Obiectivul general 3. Promovarea culturii antreprenoriale										
Obiectivul specific 3.1. Îmbunătățirea competențelor profesionale și antreprenoriale										
Indicatori de rezultat:										
1. Numărul de standarde de calificare ajustate la Cadrul Național al Calificărilor în creștere cu 50% în anul 2027 comparativ cu 2024;										
2. numărul de elevi încadrați în învățământul dual în creștere cu aproximativ 50% în anul 2027 comparativ cu 2024;										
3. numărul de întreprinderi care au beneficiat de deducerea cheltuielilor pentru instruirea angajaților în cadrul învățământului dual în creștere cu 20% în anul 2027 comparativ cu 2024;										
4. numărul de persoane instruite prin programele și instrumentele implementate de ODA în creștere cu 20% în anul 2027 comparativ cu 2024, dezagregat pe vârstă, gen și regiune										
3.1.1.	Promovarea, în învățământul general, a educației antreprenoriale și financiare	- Număr de curricula disciplinare care includ conținuturi de educație antreprenorială și/sau financiară; - număr de instituții de învățământ gimnazial care implementează educația antreprenorială și/sau financiară; - număr de instituții de învățământ liceal care implementează educația antreprenorială și/sau financiară	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Consiliul Economic; UN Women
3.1.2.	Elaborarea/actualizarea standardelor de calificare pentru învățământul profesional tehnic și	Număr de standarde de calificare aprobate prin ordin	Trim. IV, 2027	9 600,0	9 600,0		14 400,0	14 400,0		Ministerul Educației și Cercetării; autoritățile publice centrale conform

	superior ajustate la Cadrul Național al Calificărilor									domeniilor de reglementare; comitetele sectoriale
3.1.3.	Încurajarea cooperării dintre mediul universitar și cel de afaceri prin încheierea acordurilor de colaborare	Număr de acorduri de colaborare încheiate dintre instituțiile de învățământ și mediul de afaceri	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; asociațiile profesionale
3.1.4.	Implementarea mecanismului de compensare a cheltuielilor unităților din învățământul dual	- Număr de unități economice care au beneficiat de compensarea cheltuielilor; - număr de elevi din învățământul dual pentru care au fost compensate cheltuielile; - sumă totală a compensațiilor oferite unităților din învățământul dual	2026-2027	15 000,0	15 000,0		15 000,0	15 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Ministerul Educației și Cercetării; Camera de Comerț și Industrie
3.1.5.	Elaborarea, aprobarea prin hotărâre a Guvernului și implementarea unui instrument de formare antreprenorială pentru tinerii cercetători și inovatori	- Hotărâre a Guvernului aprobată; - număr de participanți: minimum 150/an; - număr de sesiuni de formare: minimum 10/an	Trim. I, 2026- trim. IV, 2027	600,0	600,0		700,0	700,0		Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; universitățile; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
3.1.6.	Elaborarea și distribuirea unui set de ghiduri practice privind competențele	- Număr de ghiduri dezvoltate: 2; - număr de descărcări	Trim. III, 2026-	100,0	100,0		120,0	120,0		Ministerul Educației și Cercetării;

	antreprenoriale pentru cercetători	sau accesări online: minimum 300/an	trim. IV, 2027							Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare; partenerii educaționali
3.1.7.	Furnizarea serviciilor de consultanță în afaceri pentru IMM-uri	- Mecanism de suport nonfinanciar pentru servicii de consultanță (inclusiv bazat pe metodologia Kaizen) elaborat și integrat în cadrul anumitor instrumente ODA; - instrument de susținere a Rețelei incubatoarelor de afaceri revizuit, în sensul extinderii componentelor de consultanță și dezvoltare antreprenorială; - număr de IMM-uri beneficiare de servicii de consultanță în afaceri	Trim. IV, 2026	10 500,0 (Planul de creștere)	10 500,0 (Agenda de reforme)					Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
3.1.8.	Dezvoltarea unui instrument de instruire online pentru antreprenori, cu module tematice dedicate competențelor digitale, managementului financiar, strategiilor de marketing, inovării și sustenabilității în afaceri	- 2 modele de instruire lansate; - număr de persoane instruite	Trim. III, 2026 2026-2027	800,0	800,0		1 500,0	1 500,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; UN Women
3.1.9.	Aprobarea și implementarea de către ODA a Instrumentului de formare a formatorilor în domeniul antreprenoriatului	- Instrument de formare aprobat; - 20 de formatori instruiți anual	2026-2027	100,0	100,0		100,0	100,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului

3.1.10.	Aprobarea și implementarea de către ODA a Instrumentului de mentorat pentru antreprenorii în etapa de creștere și dezvoltare a afacerii	- Instrument de mentorat aprobat; - 60 de antreprenori instruiți	2026-2027	684,7	684,7		700,0	700,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
3.1.11.	Organizarea de către ODA a cursurilor pentru formare antreprenorială pentru consolidarea competențelor antreprenoriale, financiare și digitale, inclusiv în domeniul de ecologizare	- Număr de cursuri de formare antreprenorială organizate; - număr de persoane instruite	2026-2027	3 000,0	3 000,0		3 000,0	3 000,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; UN Women
3.1.12.	Implementarea Acceleratorului „Mici producători” privind formarea antreprenorială pentru micii producători cu potențial de scalare	70 de mici producători își îmbunătățesc competențele antreprenoriale	2026-2027	400,0	400,0		400,0	400,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
3.1.13.	Organizarea sesiunilor de informare a mediului de afaceri pentru respectarea legislației referitoare la produsele introduse și/sau puse la dispoziție pe piață și serviciile prestate	- Număr de activități de informare a mediului de afaceri desfășurate; - număr de consultații și instruiți oferite agenților economici, în creștere cu 68 de consultații față de anul precedent; - număr de vizualizări ale postărilor pe site-ul web oficial și pe rețelele de socializare	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
3.1.14.	Organizarea activităților de monitorizare și control consultativ privind conformitatea produselor și a serviciilor, care fac obiectul reglementărilor tehnice de competență și al mijloacelor de măsurare	- Număr de controale organizate; - număr de cazuri de încălcări constatate; - număr de persoane conformate dintre cele supuse controlului;	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare

		- număr de persoane conformate dintre cele supuse supravegherii/monitorizării								și Protecția Consumatorilor
3.1.15.	Organizarea acțiunilor de supraveghere și control consultativ privind respectarea normelor comerțului electronic	- Număr de controale organizate; - număr de cazuri de încălcări constatate; - număr de persoane conformate din cele supuse controlului; - număr de persoane conformate dintre cele supuse supravegherii/monitorizării	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
<i>Obiectivul specific 3.2. Îmbunătățirea dialogului public-privat și a percepției rolului mediului de afaceri</i>										
Indicatori de rezultat:										
1. Consultarea cu mediul de afaceri, în proporție de 100%, a proiectelor de acte normative elaborate de Guvern, cu impact asupra mediului de afaceri;										
2. asigurarea efectuării analizei anuale a evoluției sectorului IMM-urilor și determinarea impactului acestuia asupra economiei naționale;										
3. numărul de reprezentanți ai mediului de afaceri care au participat la consultarea proiectelor de acte normative;										
4. numărul de parteneri (organizații, întreprinderi, parteneri de dezvoltare etc.) care susțin/implementează activități de promovare a antreprenoriatului										
3.2.1.	Organizarea și desfășurarea campaniilor de informare și de instruire pentru mediul de afaceri și funcționarii vamali privind modificările Codului vamal nr. 95/2021 și ale Regulamentului de punere în aplicare a acestuia (Hotărârea Guvernului nr. 92/2023)	Număr de sesiuni de informare și instruire desfășurate	Trim. IV; 2026-2027	5 598,6	5 598,6		5 598,6	5 598,6		Ministerul Finanțelor; Serviciul Vamal
3.2.2.	Asigurarea activității Comitetului consultativ al Serviciului Vamal	Cel puțin 3 ședințe desfășurate anual	Trim. IV, 2027	5 598,6	5 598,6		5 598,6	5 598,6		Ministerul Finanțelor; Serviciul Vamal
3.2.3.	Organizarea anuală a Forumului național cercetare și inovare – IMM pentru facilitarea dialogului public-privat	Număr de participanți: minimum 100/an	Trim. II, 2026-trim. IV, 2027	350,0	350,0		350,0	350,0		Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;

										Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
3.2.4.	Dezvoltarea unei secțiuni dedicate IMM-urilor pe site-ul web oficial al ANCD pentru consultarea publică a programelor și apelurilor de proiecte	- Număr de consultări lansate: minimum 3/an; - număr de propuneri primite: minimum 10/an	Trim. II, 2026- trim. IV, 2027	100,0	100,0		100,0	100,0		Ministerul Educației și Cercetării; Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
3.2.5.	Organizarea Conferinței anuale „Dialog ProIndustria” și a sesiunilor tematice sectoriale	- 1 conferință anuală realizată; - cel puțin 6 sesiuni tematice realizate; - peste 200 de participanți anual	2026- 2027	1 200,0		1 200,0 (parteneri, proiecte)	1 200,0		1 200,0 (parteneri, proiecte)	Camera de Comerț și Industrie; partenerii de dezvoltare
3.2.6.	Organizarea „Galei Businessului Moldovenesc”, implicit a concursurilor „Marca comercială a anului” și „Premiul calității” pentru promovarea excelenței antreprenoriale și implicarea actorilor economici	- 2 concursuri organizate anual; - cel puțin 100 de companii aplicante la ambele concursuri per total anual; - cel puțin 400 de participanți la decernare anual	2026- 2027	1 500,0		1 500,0 (Camera de Comerț și Industrie)	1 500,0		1 500,0 (Camera de Comerț și Industrie)	Camera de Comerț și Industrie; Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; partenerii de dezvoltare
3.2.7.	Participarea la elaborarea rapoartelor de țară privind evaluările în cadrul clasamentelor internaționale referitoare la reglementarea activității de întreprinzător și elaborarea acțiunilor pentru îmbunătățirea poziției Republicii Moldova (SBA, BReady, Global Competitiveness Index, Economic Freedom Index etc.)	- Indicatori conform evaluărilor identificați și raportați; - număr de acțiuni pentru îmbunătățirea poziției Republicii Moldova elaborate și promovate; - progres de îmbunătățire a poziției Republicii Moldova monitorizat și publicat	2026- 2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; PNUD; OECD
3.2.8.	Facilitarea și susținerea organizării Forumului național al clusterelor pentru consolidarea	- Forum național al clusterelor desfășurat anual; - număr de participanți;	2026- 2027			400,0 (PNUD)			400,0 (PNUD)	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;

	dialogului public-privat și cooperarea dintre actorii ecosistemului antreprenorial	- număr de inițiative de colaborare generate între clustere și autorități/alte entități								PNUD
3.2.9.	Organizarea de sesiuni de instruire pentru IMM-uri privind accesarea instrumentelor de finanțare publică și privată	- Număr de evenimente: 6/an; - număr de participanți: minimum 100/an, din care cel puțin 40% femei	Trim. II, 2026- trim. IV, 2027	300,0	300,0		300,0	300,0		Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
3.2.10.	Promovarea modelului de clusterizare pentru creșterea vizibilității și a înțelegerii acestuia la nivel național	- Număr de activități de promovare a modelului de cooperare prin clusterizare realizate; - Asociația Națională a Clusterelor instituționalizată;	2026- 2027	330,0		330,0	330,0		330,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; PNUD; MoldCluster sau universitățile partener
<i>Obiectivul specific 3.3. Îmbunătățirea infrastructurii de suport pentru susținerea continuă a dezvoltării antreprenoriatului</i>										
Indicatori de rezultat:										
1. Cel puțin 50 de întreprinderi de consultanță și/sau instruiți active înregistrate în baza de date a întreprinderilor de consultanță;										
2. 4 platforme industriale multifuncționale (PIM) deplin operaționale;										
3. cel puțin 11 incubatoare de afaceri dezvoltate										
3.3.1.	Sprijinirea dezvoltării unei rețele naționale de birouri de inovare și transfer tehnologic în universități și instituții de cercetare, dezvoltare și inovare cu acces pentru IMM-uri	- Număr de birouri susținute: minimum 4 - număr de IMM-uri servite: minimum 40/an	Trim. II, 2026- trim. IV, 2027	2 500,0		2 500,0	3 000,0		3 000,0	Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului;

										Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
3.3.2.	Asigurarea finanțării pentru modernizarea infrastructurii de cercetare în vederea testării soluțiilor inovatoare și a implementării prototipurilor dezvoltate de IMM-uri	- Număr de infrastructuri modernizate: minimum 3; - număr de IMM-uri utilizatoare: minimum 10/an	Trim. II, 2026- trim. IV, 2027	2 000,0		2 000,0	2 500,0		2 500,0	Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
3.3.3.	Constituirea și dezvoltarea parcurilor industriale, inclusiv a platformelor industriale multifuncționale (categoria C), cu sprijinirea IMM-urilor rezidente	- Operaționalizarea a 4 PIM, din care 2 PIM nou create cu infrastructură construită și transmisă către autoritățile publice locale; - 20 mil. lei investiții atrase de către rezidenții fiecărui parc industrial sau 7 companii rezidente pe baza contractelor semnate; - număr de parcuri industriale inițiate	Trim. IV, 2027	120 000,0	120 000,0		150 000,0	150 000,0 (Agenda de reforme, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025)		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
3.3.4.	Coordonarea și dezvoltarea capacităților Rețelei incubatoarelor de afaceri din Moldova	- Grad de îmbunătățire a capacităților Rețelei; - contribuție a Rețelei la creșterea competitivității și a inovației în ecosistemul antreprenorial	Trim. IV, 2027	4 000,0	4 000,0		2 200,0	2 200,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; GIZ; PNUD; JICA

3.3.5.	Dezvoltarea cadrului normativ pentru definirea și recunoașterea modelului clusterizării afacerilor	- Cadru normativ elaborat și aprobat; - criterii privind definirea clusterelor elaborate	2027	189,0	189,0		189,0	189,0		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; PNUD; MoldCluster
3.3.6.	Cartografierea potențialului de clusterizare și construcție/dezvoltare a lanțurilor valorice în sectorul privat al economiei naționale	Studiu elaborat	2027				700,0		700,0 (PNUD)	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; PNUD
3.3.7.	Elaborarea și aprobarea unui instrument de susținere pentru dezvoltarea clusterelor și formarea lanțurilor valorice	- Instrument de susținere aprobat și lansat; - număr de clustere noi create; - număr de clustere/proiecte susținute; - număr de clustere susținute pentru creșterea excelenței în management; - număr de proiecte inovative, digitale și privind tranziția verde în cadrul clusterelor susținute	Trim. IV, 2027	8 575,0	7 000,0	1 575,0	17 760,0	7 000,0	10 760,0	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; PNUD
3.3.8.	Facilitarea accesului membrilor clusterelor la piețe noi și integrarea în lanțurile valorice europene și globale	- Număr de clustere informative privind oportunitățile de accesare a suportului guvernamental pentru organizarea misiunilor colective la evenimentele de business de peste hotare; - număr de clustere implementatoare de proiecte colective	2026-2027	525,0		525,0 (PNUD)	507,5		507,5 (PNUD)	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Agenția de Investiții; PNUD; MoldCluster

		finanțate prin Bridge Export; - număr și valoare a acordurilor/contractelor încheiate pe parcursul unui an de la participarea la evenimentele de business de peste hotare; - număr de piețe noi accesate de membrii clusterelor								
3.3.9.	Promovarea implicării clusterelor în susținerea start-upurilor	Materiale informative de suport pentru clustere, start-upuri privind modelele de colaborare elaborate și diseminate, inclusiv prin intermediul dimensiunii sensibile la gen	2027				În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; PNUD; Startup Moldova
3.3.10.	Promovarea colaborării dintre clustere și instituțiile de inovare și cercetare pentru dezvoltarea de produse și servicii noi	- Număr de clustere informative despre posibilitățile de accesare a suportului guvernamental pentru dezvoltarea de produse și servicii noi și protecția proprietății intelectuale; - număr de produse sau servicii noi dezvoltate prin parteneriate de cluster	Trim. III, 2026- trim. IV, 2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare; Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; PNUD
3.3.11.	Promovarea internaționalizării clusterelor (implicare activă în rețelele regionale și paneuropene de cooperare între clustere, cooperare bilaterală cu clusterelor internaționale	- Număr de clustere informative; - număr de clustere înregistrate pe platforma ECCP (European Cluster Collaboration Platform);	2026- 2027				4 109,6		4 109,6	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Educației și Cercetării;

	similare și avansate, programe europene de finanțare (ex. EYE, EEN, Horizon Europe, Interreg, EU Single Market Programme), inclusiv prin sprijinirea integrării acestora în consorții internaționale	- număr de proiecte/ programe europene aprobate; - număr de IMM-uri din cadrul clusterelor asistate prin EEN; - număr de inițiative de integrare în consorții internaționale susținute								Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare; Camera de Comerț și Industrie; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Rețeaua de Transfer Tehnologic a Moldovei; PNUD; MoldCluster
3.3.12.	Consolidarea capacităților instituționale prin sesiuni de formare specifice pentru a asigura absorbția și gestionarea eficientă a sprijinului UE disponibil în cadrul EU Single Market Programme	- Număr de sesiuni de formare/instruire privind absorbția și gestionarea eficientă a fondurilor UE organizate; - număr de entități participante; - număr de proiecte elaborate/aplicate pentru accesarea fondurilor UE	2026-2027	În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		În limitele bugetului aprobat	În limitele bugetului aprobat		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
3.3.13.	Pilotarea mecanismelor de stimulare a potențialului de ocupare a forței de muncă al sectorului privat în lanțurile valorice selectate în cel puțin 3 microregiuni (în special pentru femei, migranți reveniți, refugiați și tineri NEET din comunitățile-țintă)	100 de persoane care au un loc de muncă nou sau îmbunătățit în microclusterelor vizate	Trim. IV, 2027				722,1		722,1	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă; PNUD

Obiectivul specific 3.4. Promovarea și susținerea dezvoltării antreprenoriatului femeilor

1. Cota documentelor de politici în care este vizată activitatea antreprenorială a femeilor – până la 25% din numărul total de documente de politici (strategii și programe);
2. creșterea ponderii întreprinderilor administrate de femei de la 33,9% în anul 2024 până la 37% în anul 2027;

3. creșterea ponderii întreprinderilor fondate de femei de la 38,6% în anul 2024 la 40% în anul 2027;										
4. creșterea cu 10% a volumului total al finanțării și garanțiilor mobilizate prin instrumente ODA pentru IMM-uri și afaceri noi create (lei) și ponderea acestuia acordată întreprinderilor fondate/gestionate de femei (%);										
5. creșterea ponderii cu 10% până în 2027, comparativ cu 2025, a femeilor care inițiază o afacere după finalizarea programelor de formare										
3.4.1.	Evaluarea documentelor de politici sectoriale și elaborarea unui raport privind acțiunile ce vizează desfășurarea antreprenoriatului de către femei pentru monitorizarea și evaluarea eficiență a cadrului de politici de referință aliniat celor 7 principii pentru abilitarea femeilor (WEPs)	- Raport elaborat și plasat pe site-ul web oficial al MDED; - număr de documente de politici pentru care au fost elaborate recomandări de aliniere la cele 7 principii pentru abilitarea femeilor (WEPs)	Trim. IV, 2026-2027	86,65		86,65	86,65		86,652	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; UN Women
3.4.2.	Elaborarea statisticilor privind antreprenoriatul feminin	Număr de indicatori privind antreprenoriatul feminin publicat pe site-ul web oficial al BNS	2026	34,66		34,66				Biroul Național de Statistică; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; UN Women
3.4.3.	Acordarea sprijinului femeilor antreprenoare pentru inițierea și dezvoltarea afacerii, inclusiv ieșirea la export și dezvoltarea afacerilor verzi	- Număr de întreprinderi administrate/create de femei care au beneficiat de suport; - sumă a granturilor acordate; - sumă a investițiilor generate	2026-2027	866,52		866,52	866,52		866,52	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; UN Women
3.4.4.	Realizarea sondajelor și colectarea de date în baza instrumentelor de suport gestionate de ODA pentru îmbunătățirea evaluării, anticiparea competențelor femeilor antreprenoare și identificarea barierelor de gen în accesul la finanțare și a oportunităților economice pentru femei	- Număr de sondaje realizate și date colectate; - raport de analiză pe baza datelor colectate realizat	Trim. III, 2027	86,65		86,65	86,65		86,65	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Biroul Național de Statistică; UN Women.”

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

ALEXANDRU MUNTEANU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Eugeniu OSMOCHESCU

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Hotărâre a Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în calitate de autoritate publică centrală responsabilă de elaborarea și promovarea politicilor de stat în domeniul dezvoltării antreprenoriatului și sprijinirii întreprinderilor mici și mijlocii.

În procesul de elaborare a proiectului au fost consultate autoritățile publice centrale relevante, instituțiile publice, organizațiile de suport pentru întreprinderile mici și mijlocii, reprezentanți ai mediului de afaceri, precum și partenerii internaționali de dezvoltare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea proiectului este determinată de prevederile pct. 4 subpct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 653/2023, care stabilesc necesitatea actualizării Programului și elaborării Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia în perioada 2026–2027. Totodată, necesitatea intervenției rezultă din:

- **actualizarea cadrului strategic național în domeniul dezvoltării economice;**
- **angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană;**
- **recomandările formulate în cadrul screeningului bilateral pentru Capitolul 20 „Politica industrială și antreprenorială”;**
- **necesitatea alinierii instrumentelor de sprijin pentru IMM-uri la prioritățile europene privind digitalizarea, inovarea, tranziția verde și internaționalizarea.**

Necesitatea elaborării proiectului este determinată de obligațiile prevăzute la pct. 4 subpct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 653/2023, care stipulează „*actualizarea/modificarea, după caz, a Programului și elaborarea proiectului Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului*”. Proiectul este condiționat de:

- **evoluțiile economice recente și necesitatea sporirii rezilienței economiei naționale;**
- **angajamentele Republicii Moldova în procesul de integrare europeană;**
- **necesitatea alinierii politicilor de sprijin pentru IMM-uri la documentele strategice naționale și europene recente.**

Finalitatea proiectului constă în actualizarea, precizarea cadrului de politici publice pentru promovarea antreprenoriatului și creșterii competitivității pentru perioada 2026–2027, prin stabilirea unor obiective, acțiuni și indicatori de performanță. Rezultatul scontat este crearea unui mediu antreprenorial competitiv, inovativ și orientat spre export, capabil să genereze creștere economică durabilă. Totodată, actualizarea cadrului de politici publice în domeniul antreprenorial este dictată de imperativul alinierii strategice a Republicii Moldova la standardele economice europene, în contextul avansării procesului de aderare și al necesității de a consolida reziliența sectorului privat. Prezentul proiect survine ca un răspuns direct la angajamentele asumate în cadrul screening-ului bilateral pentru Capitolul 20 „Politica industrială și antreprenorială”, integrând recomandările Uniunii Europene privind armonizarea definiției IMM-urilor și stimularea internaționalizării acestora.

Elaborarea Planului de acțiuni pentru perioada 2026-2027 vizează ancorarea obiectivelor naționale la prioritățile europene, punând un accent pe dezvoltarea clusterelor prin mecanisme de sprijin bazate pe performanță și pe facilitarea participării active a întreprinderilor în rețele de sprijin din cadrul Programului privind Piața Unică (2021-2027). Prin această intervenție, se urmărește conformarea la acquis-ului comunitar prin crearea unui ecosistem antreprenorial competitiv și inovator, capabil să

valorifice integral oportunitățile pieței unice europene și să genereze o creștere economică durabilă, în deplină concordanță cu viziunea Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică 2030.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Programul aprobat prin HG nr. 653/2023 nu conține Planul de acțiuni pentru etapa a doua de implementare (2026–2027), ceea ce limitează operaționalizarea obiectivelor stabilite pentru această perioadă.

PACC 2023–2027 constituie documentul de politici publice sectorial principal în domeniul dezvoltării antreprenoriatului. În contextul:

- evoluțiilor economice recente;
- actualizării documentelor strategice naționale;
- procesului de pregătire pentru aderarea la Uniunea Europeană;
- necesității alinierii politicilor naționale la acquis-ul comunitar;

se impune actualizarea Programului pentru etapa a doua de implementare (anii 2026–2027) și aprobarea Planului de acțiuni aferent.

Intervenția propusă urmărește:

- corelarea Programului cu Strategia națională de dezvoltare economică 2030;
- integrarea obiectivelor Programului național de aderare la Uniunea Europeană 2025–2029;
- valorificarea oportunităților oferite de Programul privind Piața Unică (Single Market Programme);
- dezvoltarea mecanismelor de sprijin pentru internaționalizarea IMM-urilor;
- consolidarea ecosistemelor de clusterizare;
- integrarea dimensiunii inovării, digitalizării și tranziției verzi în politicile de suport pentru mediul antreprenorial.

Elaborarea Planului de acțiuni pentru perioada 2026-2027 vizează ancorarea obiectivelor naționale la prioritățile europene, punând un accent pe dezvoltarea clusterelor prin mecanisme de sprijin bazate pe performanță și pe facilitarea participării active a întreprinderilor în rețele de sprijin din cadrul Programului privind Piața Unică (2021-2027). Prin această intervenție, se urmărește conformarea la acquis-ului comunitar prin crearea unui ecosistem antreprenorial competitiv și inovator, capabil să valorifice integral oportunitățile pieței unice europene și să genereze o creștere economică durabilă, în deplină concordanță cu viziunea Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică 2030.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre propus are drept scop **actualizarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității (în continuare PACC) și aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului**, în vederea asigurării coerenței acestuia cu prioritățile actuale din documentele strategice. **Planul de acțiuni reflectă angajamentele asumate ale Republicii Moldova, reflectate în cadrul screeningului bilateral dintre Comisia Europeană și Republica Moldova la capitolul 20: Politica industrială și antreprenorială, precum și din documentul poziției de negociere.**

Implementarea prevederilor PACC în perioada anilor 2026-2027 va contribui la realizarea viziunii Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică 2030 de a edifica o economie rezilientă, verde și digitalizată, bazată pe sectorul de servicii și pe industria în continuă dezvoltare, cu un mediu economic stabil, competitiv, susținut de investiții, cu capacități sporite de inovare și cu un grad înalt de dezvoltare a capitalului uman.

Principalele prevederi ale proiectului vizează:

- completarea cadrului normativ aferent implementării Programului pentru etapa 2026–2027;
- actualizarea obiectivelor specifice ale Programului;
- stabilirea indicatorilor de rezultat și a valorilor-țintă pentru perioada de implementare;
- ajustarea mecanismelor de monitorizare și raportare;
- integrarea măsurilor privind dezvoltarea clusterelor economice;
- consolidarea instrumentelor de sprijin pentru internaționalizarea IMM-urilor;
- extinderea participării mediului antreprenorial la programele europene;
- integrarea priorităților privind digitalizarea, inovarea și tranziția verde.

Implementarea proiectului va contribui la consolidarea competitivității sectorului IMM și la crearea unui ecosistem antreprenorial rezilient și orientat spre export.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă examinată a fost menținerea cadrului actual al Programului fără actualizarea acestuia pentru etapa 2026–2027. Această opțiune nu a fost acceptată deoarece ar conduce la:

- necorelarea Programului cu documentele strategice actualizate;
- nealinierea la recomandările Comisiei Europene formulate în cadrul screeningului bilateral;
- diminuarea capacității de absorbție a instrumentelor europene destinate sectorului IMM;
- afectarea procesului de pregătire pentru aderarea la Uniunea Europeană.

Prin urmare, actualizarea Programului constituie opțiunea optimă de intervenție.

Complementar, o componentă esențială a prezentului proiect o reprezintă ancorarea directă a acțiunilor planificate în recomandările formulate de Comisia Europeană în cadrul screeningului bilateral pentru Capitolul 20 „Politica industrială și antreprenorială”. Astfel, Planul de acțiuni pentru anii 2026-2027 este calibrat pentru a răspunde angajamentelor asumate de Republica Moldova în documentul poziției de negociere, urmărind o aliniere avansată la bunele practici europene prin implementarea unor măsuri specifice de revizuire a definiției IMM-urilor, pentru a asigura compatibilitatea deplină cu Recomandarea Comisiei 2003/361/CE privind definiția IMM.

Un accent strategic este pus pe dezvoltarea clusterelor, proiectul propunând o viziune prin care Republica Moldova își va consolida ecosistemele de profil, asigurându-le rolul de vectori ai competitivității, inovării și integrării europene pe termen mediu. Noul plan de acțiuni marchează trecerea către o abordare sistemică, menită să ofere recunoaștere oficială și sprijin instituțional structurilor asociative care, până în prezent, s-au dezvoltat preponderent prin inițiative punctuale și suport extern. Se urmărește astfel instituirea unui cadru de politici naționale sustenabile, care să garanteze accesul clusterelor la finanțare și integrarea acestora în lanțurile valorice europene prin introducerea unor mecanisme de sprijin bazate pe performanță și facilitarea participării active în cadrul Platformei Europene de Colaborare a Clusterelor.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Valoarea documentului este consolidată prin măsuri de extindere a participării sectorului privat la inițiativele Uniunii în cadrul Programului privind Piața Unică, inclusiv prin rețeaua Enterprise Europe Network și programul Erasmus pentru tinerii antreprenori. În vederea optimizării accesului IMM-urilor la aceste oportunități, proiectul noului plan de acțiuni prevede campanii de comunicare și programe de instruire tehnică menite să sporească gradul de absorbție a suportului european.

Prin aceste intervenții, proiectul asigură continuitatea politicilor de suport și o tranziție calitativă către un ecosistem antreprenorial rezilient, capabil să valorifice integral beneficiile integrării în spațiul economic european. Implementarea proiectului nu implică modificări structurale ale cadrului instituțional existent. Autoritățile publice implicate vor asigura realizarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni în limitele competențelor funcționale și ale resurselor instituționale existente.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului se va realiza în limitele alocațiilor aprobate anual în bugetul public național, precum și din sursele partenerilor de dezvoltare, conform cadrului bugetar pe termen mediu.

Costul total pentru implementarea Programului în anii 2026-2027 se estimează la cifra de 4.260.116,24 mii lei, dintre care 3.565.456,88 mii lei - din bugetul de stat, alte surse - 694.659,36 mii lei, neacoperite -182.360,00 mii lei.

Repartizate pe ani a costurilor pentru implementarea Planului 2026-2027 se prezintă în felul următor:

Anul 2026: 2.156.317,76 mii lei, dintre care 1.511.562,08 mii lei - din bugetul de stat, alte surse – 644.755,68 mii lei.

Anul 2027: 2.103.798,48 mii lei, dintre care 2.053.894,80 mii lei - din bugetul de stat, alte surse – 49.903,68 mii lei.

Repartizate pe obiective generale, costurile pentru implementarea Planului 2026-2027 se prezintă în felul următor:

Obiectivul general nr. 1: Total: 1.084.790,58 mii lei, dintre care 1.020.359,38 mii lei – din bugetul de stat, alte surse - 64.431,20 mii lei.

Obiectivul general nr. 2: Total: 2.747.440,40 mii lei, dintre care 2.154.320,40 mii lei – din bugetul de stat, alte surse - 593.120,00 mii lei

Obiectivul general nr. 3: Total: 427.885,26 mii lei, dintre care 390.777,10 mii lei – din bugetul de stat, alte surse - 37.108,16 mii lei

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul are impact pozitiv asupra sectorului întreprinderilor mici și mijlocii prin:

- facilitarea accesului la instrumente de internaționalizare;
- dezvoltarea ecosistemelor de clusterizare;
- extinderea participării la programele Uniunii Europene;
- stimularea proceselor de digitalizare și inovare.

Implementarea prevederilor PACC în perioada anilor 2026-2027 va contribui la realizarea viziunii Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică 2030 de a edifica o economie rezilientă, verde și digitalizată, bazată pe sectorul de servicii și pe industria în continuă dezvoltare, cu un mediu economic stabil, competitiv, susținut de investiții, cu capacități sporite de inovare și cu un grad înalt de dezvoltare a capitalului uman.

4.4. Impactul social

Un accent strategic este pus pe dezvoltarea clusterelor, proiectul propunând o viziune prin care Republica Moldova își va consolida ecosistemele de profil, asigurându-le rolul de vectori ai competitivității, inovării și integrării europene pe termen mediu. Noul plan de acțiuni marchează trecerea către o abordare sistemică, menită să ofere recunoaștere oficială și sprijin instituțional structurilor asociative care, până în prezent, s-au dezvoltat preponderent prin inițiative punctuale și suport extern. Se urmărește astfel instituirea unui cadru de politici naționale sustenabile, care să garanteze accesul clusterelor la finanțare și integrarea acestora în lanțurile valorice europene prin introducerea unor mecanisme de sprijin bazate pe performanță și facilitarea participării active în cadrul Platformei Europene de Colaborare a Clusterelor.

Implementarea proiectului va contribui la:

- crearea și menținerea locurilor de muncă;
- dezvoltarea antreprenoriatului regional;
- reducerea disparităților economice teritoriale;
- consolidarea competitivității economiei naționale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul nu implică prelucrarea datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul respectă principiul egalității de șanse și tratament între femei și bărbați și nu conține prevederi discriminatorii.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul contribuie indirect la promovarea economiei verzi prin integrarea măsurilor privind tranziția verde și eficiența energetică în sectorul întreprinderilor mici și mijlocii.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul contribuie la:

- dezvoltarea ecosistemului de inovare;
- creșterea competitivității economiei;
- consolidarea participării IMM-urilor în lanțurile valorice europene.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională.

Proiectul nu reprezintă un act normativ de transpunere a legislației Uniunii Europene, fiind un document de politici publice sectoriale elaborat în temeiul HG nr. 386/2020, fapt pentru care nu necesită expertiză de compatibilitate.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Potrivit Metodologiei de efectuare a expertizei de compatibilitate aprobate prin Ordinul Șefului Centrului de armonizare a Legislației nr. 1/2023, „expertiza de compatibilitate este obligatorie pentru toate proiectele de acte normative, inclusiv pentru cele ale autorităților specializate ale administrației publice centrale și ale autorităților publice autonome, care au fost elaborate în vederea armonizării legislației naționale cu cea a UE. PACC se încadrează în rigorile prevăzute de Secțiunea a 2-a din Regulamentul cu privire la planificarea strategică aprobat prin HG nr. nr. 386/2020, astfel se exceptează de efectuarea expertizei de compatibilitate.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului HG poate fi consultat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15608

Asigurarea transparenței în procesul elaborării proiectului Programului a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și a Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică. Prin prisma prevederilor pct. 34 și 63.13 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020, proiectul a fost transmis spre consultare către Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor prin demersul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 05-17/261 din 02.12.2025.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023–2027 se încadrează în prevederile Regulamentului privind planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, fiind elaborat în scopul actualizării Planului de acțiuni pentru implementarea Programului, inclusiv în contextul ajustării intervențiilor pentru etapa următoare de implementare a Programului. În conformitate cu prevederile art. 28 alin. (2) din Legea integrității nr. 82/2017, proiectul nu necesită efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de avizare interinstituțională și consultare publică au fost recepționate propuneri și obiecții din partea Cancelariei de Stat, Ministerului Finanțelor, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Culturii, Ministerului Sănătății, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Energiei, Ministerului Mediului, Ministerului Afacerilor Interne, Agenției de Investiții, Agenției de Guvernare Electronică, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Biroului Național de Statistică, Camerei de Comerț și Industrie și Consiliului Concurenței.

În cadrul consultărilor publice desfășurate cu mediul asociativ la data de 17 decembrie 2025 au fost recepționate propuneri privind acțiunile aferente obiectivelor Programului și Planului de acțiuni, care au fost examinate și integrate în document, în funcție de relevanța acestora și de concordanța cu obiectivele Programului.

În procesul de expertizare juridică și informare repetată au fost recepționate propuneri și obiecții suplimentare din partea Ministerului Justiției, Cancelariei de Stat, Ministerului Finanțelor, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Agenției de Guvernare Electronică, Biroului Național de Statistică și Camerei de Comerț și Industrie, care au fost examinate și reflectate corespunzător în conținutul proiectului.

Ca urmare a procesului de avizare și consultare publică, majoritatea propunerilor și obiecțiilor formulate de autoritățile și instituțiile vizate au fost acceptate și integrate în proiect, fiind reflectate corespunzător în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

În contextul celor expuse, se constată că proiectul nu necesită efectuarea altor expertize obligatorii, conform cadrului normativ în vigoare, și poate fi promovat spre examinare în ședința Guvernului.

Proiectul se încadrează în prevederile Regulamentului privind planificarea strategică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 și nu necesită efectuarea expertizei anticorupție conform art. 28 alin. (2) din Legea integrității nr. 82/2017.

Nu sunt necesare alte expertize obligatorii.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

PACC 2027 reprezintă un document de politici publice pe termen de 5 ani, care a fost elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, astfel cum a fost modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 661/2024.

Programul PACC 2027 consolidează cadrul de politici publice de promovare și dezvoltare a antreprenoriatului aliniat la acquis-ul comunitar și implementare a documentelor de dezvoltare strategică. **Proiectul este elaborat în conformitate cu prevederile:**

1. Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
2. Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern;
3. Legii nr. 100/2017 privind actele normative;
4. Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022;
5. Strategia națională de dezvoltare economică 2030 (HG nr. 393/2024);
6. Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2025–2029 (HG nr. 306/2025).

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul HG contribuie la realizarea prevederilor Acordului de Asociere UE-Moldova, Titlul IV privind „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială” și la capitolele relevante, în special la Cap. 10 „Politica industrială și antreprenorială”, ce vizează următoarele: „Părțile își dezvoltă și își consolidează cooperarea privind politica industrială și antreprenorială, îmbunătățind astfel mediul de afaceri pentru toți operatorii economici, dar cu un accent deosebit pe întreprinderile mici și mijlocii”. Implementarea prevederilor proiectului va fi realizată prin:

- aprobarea Planului de acțiuni pentru perioada 2026–2027;
- monitorizarea indicatorilor de performanță;
- raportarea periodică privind progresul implementării Programului.

Proiectul consolidează cadrul de politici publice de promovare și dezvoltare a antreprenoriatului aliniat la acquis-ul comunitar și implementare a următoarelor acte:

- Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022;
- Strategia națională de dezvoltare economică 2030, aprobată prin HG nr. 393/2024;
- Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 305/2025;
- Strategia națională de dezvoltare economică 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024; Comunicarea Comisiei Europene „O strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală”;
- Comunicarea Comisiei Europene „Gândeți mai întâi la scară mică”: Prioritate pentru IMM-uri. Un „Small Business Act” pentru Europa.

Secretar de stat

Natalia SELEVESTRU

SINTEZA

**la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2023
cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității
în anii 2023-2027**

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
Obiecții generale				
Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. __/2025	Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (Nr. 07-05/224 din 29.01.2026)	1	La începutul proiectului, trebuie ajustat anul adoptării hotărârii.	Se acceptă. S-au introdus modificările.
La Nota de fundamentare la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Nr. 02/390 din 27.01.2026)	2	Se recomandă completarea notei de fundamentare cu analiza impactului asupra echității și egalității de gen, conform punctului 4.4. Impact social al Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 574/2024	Se acceptă A fost introdusă modificarea în nota de fundamentare
	Ministerul Energiei al Republicii Moldova (Nr. 03 – 168 din 28 ianuarie 2025 la nr. DGPSG-1750-18-69-	3	În conformitate cu art. 40 lit. f) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, se propune completarea dosarului de însoțire a proiectului actului normativ supus avizării cu Tabelul comparativ.	Se acceptă. S-a complet dosarul de însoțire a proiectului actului normativ supus avizării cu Tabelul comparativ.

	493 din 13 ianuarie 2026)			
	Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova (Nr.38/ 277 din 27.01.2026 La nr. DGPSG-1750-18-69-493 din 13.01.2026)	4	<p>Proiectul notei de fundamentare la proiectul actului normativ nu corespunde exigențelor stabilite în Anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, reprezentând o versiune perimată, fapt pentru care se recomandă revizuirea în mod corespunzător a acesteia. Mai mult, la ajustarea acesteia se va respecta prevederile art. 271 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 100/2017, care reglementează că analiza impactului de reglementare nu se efectuează pentru proiectele documentelor de politici.</p> <p>Adițional, menționăm că se va acorda o atenție sporită compartimentului „3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse”, care va descrie obiectivele urmărite, principalele prevederi și elementele noi ale proiectului, precum și rezultatele scontate în urma aprobării și implementării acestuia. Obiectivele și rezultatele urmează a fi formulate în mod clar, măsurabil și realist.</p> <p>De asemenea, se vor identifica opțiunile alternative analizate, inclusiv riscurile neintervenției (de exemplu: campanii de informare și educare, consultări cu părțile interesate, stimulente economice, soluții de îmbunătățire a implementării legislației existente etc.).</p> <p>Având în vedere că, proiectul documentului de politici publice nu presupune armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene și</p>	Se acceptă Nota de fundamentare a fost modificată

			<p>nu creează un nou cadru juridic intern pentru implementarea legislației UE, nu este necesară efectuarea expertizei de compatibilitate, iar la subpunctele menționate nu se indică acte juridice ale Uniunii Europene.</p> <p>Totodată, referințele la Acordul de Asociere RM-UE (Titlul IV) pot fi incluse în contextul politic și de argumentare generală a proiectului (de exemplu, în secțiunea „2. Condițiile care au impus elaborarea proiectului actului normativ”), însă acestea nu substituie formulările tehnice obligatorii „Nu este aplicabil” aferente subpunctelor de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.</p>	
	<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>	5	<p>În ceea ce privește costurile Programului, conform subpct. 18.7 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului 386/2020 (Regulament), Programul urmează să detalieze costurile, prin indicarea resurselor financiare necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific, corelate cu programele/subprogramele bugetare, inclusiv resursele planificate.</p>	<p>Se acceptă Au fost adăugate și ajustate costurile pentru majoritatea acțiunilor din Planul de Acțiuni</p>
La proiectul de Hotărâre de Guvern				
<p>1. Hotărârea Guvernului nr. 653/2023 se modifică, după cum urmează.</p>	<p>Banca Națională a Moldovei (Nr. 31-002/6/40 din 28.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>	6	<p>Se recomandă substituirea cu următoarea redacție: „Hotărârea Guvernului nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 se modifică, după cum urmează:”.</p>	<p>Se acceptă. S-a ajustat textul.</p>
<p>1.4.1. Punctul 3 se completează cu subpunctul 3) cu următorul conținut:</p>	<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova</p>	7	<p>La pct. 1.4.1., subpct. 3), se constată o neconcordanță între denumirea</p>	<p>Se acceptă parțial.</p>

<p>„3) Strategia Națională de Dezvoltare 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022</p>	<p>(Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>		<p>documentului strategic indicat și structura obiectivelor prezentate. Astfel, Strategia națională de dezvoltare economică 2030 nu este structurată pe 10 obiective generale, iar obiectivele menționate corespund Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022. În acest context, se propune substituirea referinței la „Strategia națională de dezvoltare economică 2030” cu „Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022”.</p> <p>Totodată, pentru asigurarea coerenței cadrului de planificare strategică, se recomandă completarea pct. 1.4.1 cu un subpunct distinct privind corelarea documentului cu Strategia națională de dezvoltare economică 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024.</p>	<p>Actualul PACC conține referințe la SND Moldova Europeană 2030. Esența propunerii constă în completarea PACC cu referințe la SNDE.</p>
	<p>Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (Nr. 07-05/224 din 29.01.2026)</p>	8	<p>Totodată, dorim să atragem atenția asupra unor greșeli tehnice, astfel cum urmează: Pct. 1.4.2 lipsește; Pct. 1.4.3 are o structură dezordonată; La pct. 1.4.6, după tabel, lipsește numerotarea punctelor.</p>	<p>Se acceptă S-au făcut ajustările conform avizului.</p>
<p>1.4.4 la pct. 37, obiectivul general nr. 3, obiectivele specifice se modifică și vor avea următorul conținut: ”Obiectivul specific 3.1. Îmbunătățirea competențelor profesionale și antreprenoriale</p>	<p>Banca Națională a Moldovei (Nr. 31-002/6/40 din 28.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>	9	<p>În legătură cu modificarea pct. 37 din program (subpct. 1.4.4 din proiect) prin care se completează obiectivele specifice, se impune revizuirea textului „37. Programul conține 9 obiective specifice, câte 3 la fiecare obiectiv general, după cum urmează:” din program, în vederea corelării cu numărul de obiective.</p>	<p>Se acceptă S-au făcut ajustările conform avizului.</p>

<p>Obiectivul specific 3.2. Îmbunătățirea dialogului public-privat și a percepției rolului mediului de afaceri</p> <p>Obiectivul specific 3.3. Îmbunătățirea infrastructurii de suport pentru susținerea continuă a dezvoltării antreprenoriatului</p> <p>Obiectivul specific 3.4. Promovarea și susținerea dezvoltării antreprenoriatului femeilor.”</p>				
<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.”</p> <p>Anexat Tabelul nr.2</p>	<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>	10	<p>La pct. 1.4.6., cu referire la Tabelul nr. 2, se constată necesitatea efectuării următoarelor ajustări pentru asigurarea monitorizării eficiente și a evaluării obiective a rezultatelor Programului: Indicatorii de rezultat urmează a fi însoțiți de valoarea de referință și de ținta finală, aferentă anului 2027, precum și de sursa datelor. Lipsa acestor elemente face imposibilă monitorizarea progresului și evaluarea obiectivă a rezultatelor Programului. În acest context, o parte dintre indicatorii aferenți obiectivelor specifice 1.2, 1.3, 2.1, 3.2, 3.3 și 3.4 nu includ valoarea de referință, ținta și sursa datelor și necesită completare.</p>	<p>Se acceptă parțial. Datele pentru unii indicatori propuși nu au fost colectate/nu sunt publice până în prezent, astfel că nu este posibilă completarea la valoarea de referință.</p>
<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.”</p> <p>Anexat Tabelul nr.2</p>	<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>	11	<p>Valorile de referință urmează a fi stabilite în baza celor mai recente date statistice disponibile la momentul aprobării Programului. Valorile aferente unor ani care nu mai reflectă situația actuală, precum 1990, 2020 sau 2021, nu sunt potrivite pentru evaluarea progresului pe perioada de implementare a Programului.</p>	<p>Nu se acceptă. În cazul emisiilor, anul 1990 este valoarea de referință principală pentru acest tip de date. Totodată în cazul anilor de referință, precum 2020 sau 2021, anii respectivi reprezintă</p>

			De exemplu, pentru indicatorii privind emisiile de carbon, valorile de referință pot fi actualizate pe baza datelor oficiale disponibile în cadrul sistemului național de monitorizare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, cu indicarea sursei datelor.	ultima actualizare a datelor disponibile.
1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40 ¹ cu următorul conținut: „40 ¹ . Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	12	La obiectivul general 3, se identifică indicatori formulați ca produse/activități, care nu reflectă efectul real al intervențiilor Programului. La obiectivul specific 3.1 „Îmbunătățirea competențelor profesionale și antreprenoriale”, indicatorii propuși sunt formulați preponderent ca indicatori de produs, deoarece măsoară volumul activităților realizate, fără a reflecta schimbarea efectivă a competențelor sau a performanței antreprenoriale. În acest context, se impune reformularea indicatorilor de rezultat, astfel încât aceștia să măsoare efectele intervențiilor Programului, de exemplu: ponderea persoanelor instruite care demonstrează îmbunătățirea competențelor profesionale sau antreprenoriale, conform evaluărilor post-instruire; rata de angajare a absolvenților învățământului dual în primele 6–12 luni de la finalizarea studiilor.	Nu se acceptă. Indicatorii setați asigură continuitatea și trasabilitatea indicatorilor setați în Planul de acțiuni pentru anii 2023-2025
1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40 ¹ cu următorul conținut: „40 ¹ . Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	13	Indicatorii propuși pentru obiectivul specific 3.2 nu reflectă rezultate măsurabile, ci descriu acțiuni sau procese administrative (consultarea proiectelor de acte normative, efectuarea analizelor). În această formă, indicatorii nu permit aprecierea efectului asupra calității	

		<p>dialogului public-privat sau asupra percepției mediului de afaceri.</p> <p>Pentru a asigura evaluarea obiectivului specific, indicatorii urmează a fi reformulați astfel încât să surprindă schimbările produse, de exemplu: nivelul de satisfacție al mediului de afaceri față de procesul de consultare; ponderea propunerilor formulate de mediul de afaceri care sunt preluate integral sau parțial în proiectele de acte normative aprobate.</p> <p>În cazul indicatorilor care vizează percepția mediului de afaceri, se propune utilizarea unor instrumente standardizate de colectare a feedback-ului, inclusiv, după caz, prin intermediul platformelor guvernamentale existente, cum ar fi e-democratie.gov.md.</p>
<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2</p>	<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova <i>(Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</i></p>	<p>14</p> <p>Indicatorii asociați obiectivului specific 3.3 sunt formulați preponderent ca indicatori de produs, întrucât reflectă crearea sau susținerea unor structuri de suport (baze de date, platforme industriale, incubatoare de afaceri), fără a evidenția rezultatele generate de utilizarea acestora.</p> <p>În acest context, se propune reformularea setului de indicatori cu indicatori de rezultat, care să reflecte efectele concrete ale infrastructurii de suport asupra mediului antreprenorial, de exemplu: gradul de utilizare a serviciilor de consultanță de către întreprinderi sau rata de ocupare a platformelor industriale.</p> <p>Totodată, indicatorii de tip produs menționați mai sus pot fi încadrați în</p>

			Planul de acțiuni al Programului, în calitate de indicatori de realizare a măsurilor planificate.
1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40 ¹ cu următorul conținut: ‘‘40 ¹ . Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.’’ Anexat Tabelul nr.2	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	15	Pentru obiectivul specific 3.4 „Promovarea și susținerea dezvoltării antreprenoriatului femeilor”, indicatorul propus „Majorarea cu 10% până în 2027, comparativ cu 2025, a numărului persoanelor instruite...” este formulat ca indicator de produs și nu reflectă efectul intervențiilor asupra antreprenoriatului femeilor. În contextul obiectivului specific, se recomandă reformularea indicatorului astfel încât să măsoare rezultatul intervențiilor, de exemplu: creșterea ponderii femeilor care inițiază o afacere după finalizarea programelor de formare sau creșterea ratei de supraviețuire a întreprinderilor fondate și administrate de femei, în urma participării la programe de instruire.

Se acceptă.
Indicatorul va avea următorul conținut: creșterea ponderii cu 10% a femeilor care inițiază o afacere după finalizarea programelor de formare

<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2</p>	<p>Ministerul Mediului (Nr.02-07/246 din 28.01.2026 La nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>	<p>16</p>	<p>La pct. 1.4.6., din Tabelul nr. 2. Indicatorii de rezultat estimați a fi atinși în anul 2027, Obiectivul specific 1.3. Creșterea economică sustenabilă și crearea condițiilor pentru promovarea și implementarea principiilor ESG (mediu, social și guvernare).</p> <p>Conform Contribuției Naționale Determinate actualizate la începutul anului 2025 (CND 3.0), noul obiectiv absolut asumat la nivelul întregii economii a Republicii Moldova este de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră direct cu 71% sub nivelul anului 1990 către 2030, în locul obiectivului necondiționat, asumat la nivelul întregii economii, de 70 procente stabilit în CND 2.0. Astfel, în conformitate cu Art. 4.3 din Acordul de la Paris, CND 3.0 a Republicii Moldova reflectă cea mai mare ambiție posibilă și reprezintă un progres dincolo de angajamentele asumate în CND 2.0.</p> <p>Indicatorul propus – „Contribuirea la reducerea emisiilor totale de gaze cu efect de seră către 2027 cu cel puțin 75% comparativ cu nivelul anului 1990” – nu este corelat cu angajamentele asumate de Republica Moldova prin CND 3.0. Stabilirea unui prag de -75% deja pentru anul 2027: depășește nivelul de ambiție asumat prin CND 3.0 pentru 2030, nu este susținut de traiectoria de reducere a emisiilor și creează un risc de neconcordanță între cadrul de planificare</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Indicatorul va avea următorul conținut:</p> <p>„Limitarea creșterii emisiilor totale de gaze cu efect de seră cu cel mult 2% până în anul 20”</p>
---	---	-----------	---	--

			<p>strategică și angajamentele internaționale ale Republicii Moldova.</p> <p>Se propune reformularea indicatorului de impact și a țintei acestuia, astfel încât acesta să fie aliniat cu CND 3.0 și să reflecte o traiectorie realistă și credibilă</p>	
<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.”</p> <p>Anexat Tabelul nr.2</p>	<p>Ministerul Mediului (Nr.02-07/246 din 28.01.2026 La nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>	17	<p>Cu referire la valoarea de referință, precizăm că, potrivit Raportului Național de Inventariere 1990–2022, emisiile totale de gaze cu efect de seră exprimate în CO₂ echivalent, înregistrate în anul 1990, au constituit 45,48 mil. tone CO₂ echivalent. Menționăm că noțiunea de echivalent al dioxidului de carbon (CO₂ echivalent) reprezintă unitatea de măsură utilizată pentru a compara emisiile de diferite gaze cu efect de seră pe baza potențialului acestora de încălzire globală.</p> <p>Întrucât indicatorul menționat vizează reducerea emisiilor totale de gaze cu efect de seră, se propune completarea acestuia prin indicarea explicită a unității de măsură, respectiv: 45,48 mil. tone CO₂ echivalent.</p>	<p>Se acceptă. Indicatorul a fost complet prin indicarea explicită a unității de măsură conform avizului.</p>
<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.”</p> <p>Anexat Tabelul nr.2</p>	<p>Ministerul Mediului (Nr.02-07/246 din 28.01.2026 La nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>	18	<p>În ceea ce privește rubrică Sursa/furnizorul de date aferentă indicatorilor de rezultat ce vizează reducerea emisiilor, menționăm că, potrivit art. 18 lit. f) din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, Agenția de Mediu asigură monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră incluse în inventarul național, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor</p>	<p>Se acceptă. S-a inclus Agenția de Mediu. la rubrica sursa/furnizorul de date pentru indicatorii de impact privind reducerile de emisii.</p>

			<p>informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018.</p> <p>În acest context, se recomandă completarea rubricii Sursa/furnizorul de date pentru indicatorii de impact privind reducerile de emisii prin includerea Agenției de Mediu.</p>	
<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut:</p> <p>„40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.”</p> <p>Anexat Tabelul nr.2</p>	<p>Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (05-17/261 la nr. 10/1-3418 din 02.12.2025)</p>	19	<p>La punctul 1.4.6 din proiect, privind completarea cu un pct. nou, 40¹ prin care, indicatorul de rezultat „Creșterea ponderii întreprinderilor care utilizează factura electronică de la 16,2% la 25%”, stabilită la obiectivul 1.2 din Tabelul nr.2 „Indicatorii de rezultat estimați a fi atinși în anul 2027”, se menționează că conform Raportului anual de activitate pentru anul 2022 al Serviciului Fiscal de Stat, din numărul total de contribuabili (284 327) înregistrați în anul 2022 și numărul de contribuabili care au utilizat factura fiscală prin SIA „e-Factura” (29 068), ponderea fiind de 10,21%. Referindu-ne la aceeași indicatori pentru anul 2024, constatăm că din numărul total de contribuabili înregistrați, care este de 198 579, 33 237 de contribuabili au utilizat factura fiscală prin SIA „e-Factura”, ponderea este de 16,73%. Reieșind din faptul că pe parcursul a doi ani Serviciul Fiscal de Stat atestă o creștere procentuală de doar 6,52% a contribuabililor care au utilizat factura fiscală prin intermediul SIA „e-Factura”, considerăm că putem miza pentru o creștere similară și în următorii ani. Prin urmare, indicatorul de 25% stabilit pentru</p>	<p>Se acceptă. S-au făcut ajustările propuse în tabelul 2</p>

			anul 2027 se supune riscului de nerealizare, însă poate fi revizuit la nivel de 22%.	
1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40 ¹ cu următorul conținut: „40 ¹ . Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2	Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (05-17/261 la nr. 10/1-3418 din 02.12.2025)	20	Indicatorii de rezultat estimați a fi atinși în anul 2027 aferent Obiectivului specific 3.1, în coloana „Indicatori de rezultat” este prevăzut indicatorul, „Numărul de elevi încadrați în învățământul dual, în creștere cu 50%”, care stipulează majorarea numărului de elevi de la 2 417 la 3 626 până în anul 2027. Totodată, se constată că Obiectivul specific 3.1 din Planul de acțiuni nu include acțiuni corespunzătoare care să asigure realizarea indicatorului menționat. Prin urmare, având în vedere că la planurile (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate pe meserii, specialități în instituțiile de învățământ profesional tehnic se aprobă anual, majorarea preconizată a numărului de elevi încadrați în învățământul dual pentru anii 2026 și 2027 urmează a fi realizată prin repartizarea numărului de locuri, fără solicitarea majorării numărului de locuri finanțate de la bugetul de stat față de planul de admitere aprobat pentru anul de studii precedent.	Se acceptă. S-a ajustat acțiunile din tabel conform avizului.
1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40 ¹ cu următorul conținut: „40 ¹ . Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2	Banca Națională a Moldovei (Nr. 31-002/6/40 din 28.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	21	La pct. 1.4.6 din proiect, aferent introducerii pct. 40 ¹ , propunem excluderea BNM din coloana „Sursa/furnizor de date” pentru indicatorul de rezultat „Creșterea volumului creditelor acordate IMM-urilor de către ODA prin instrumentele FACEM: finanțare preferențială”, indicat ca parte componentă a Obiectivul general 2, la Obiectivului specific 2.1 din Tabelul nr. 2	Se acceptă. A fost ajustat 1.4.6 din proiect conform avizului.

			Indicatorii de rezultat estimați a fi atinși în anul 2027, întrucât BNM nu deține asemenea date, acestea fiind deținute de ODA.
1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40 ¹ cu următorul conținut: „40 ¹ . Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2 , la pct. 1.4.6	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Nr. 02/390 din 27.01.2026 La nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13.01.2026)	22	1)la Obiectivele Specifice nr. 2.1, nr. 2.3 și 3.4 se recomandă corelarea Indicatorilor de rezultat cu Indicatorii de rezultat menționate la Obiective specifice respective în Planul de acțiuni de la pct. 1.4.7. În acest sens, se menționează că, s-a constatat lipsa unor Indicatori în Tabelul nr. 2. Prin urmare, se propune: -la Obiectivul Specific nr. 2.1. Sporirea accesului la finanțare completarea cu Indicatorul de rezultat: „9.Creșterea cu 10% a volumului total al finanțărilor și garanțiilor mobilizate prin instrumente ODA pentru IMM-uri și afaceri noi create (MDL) și ponderea acestuia acordată întreprinderilor deținute/gestionate de femei (%)”;
1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40 ¹ cu următorul conținut: „40 ¹ . Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2		23	la Obiectivul Specific nr. 2.3. Sporirea și diversificarea exportului completarea cu Indicatorul de rezultat: „5. Până în 2027,valoarea exporturilor realizate de întreprinderile deținute/gestionate de femei, crește cu cel puțin 5% față de 2025, paralel cu creșterea ponderii întreprinderilor deținute/gestionate de femei care au efectuat cel puțin o operațiune de export (%) pînă la 30 % din numărul total de companii exportatoare”;
			Se acceptă. Indicatorul a fost adăugat la <i>Obiectivul Specific 3.4. Promovarea și susținerea dezvoltării antreprenoriatului femeilor:</i> „4.Creșterea cu 10% a volumului total al finanțărilor și garanțiilor mobilizate prin instrumente ODA pentru IMM-uri și afaceri noi create (MDL) și ponderea acestuia acordată întreprinderilor fondate/gestionate de femei (%)”;
			Se acceptă. Indicatorul va avea următorul conținut: Până în 2027,valoarea exporturilor realizate de întreprinderile deținute/gestionate de femei, crește cu cel puțin 5% față de 2025.

<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2</p>	24	<p>la Obiectivul Specific nr. 3.4. Promovarea și susținerea dezvoltării antreprenoriatului femeilor completarea cu Indicatorii de rezultat: „3.Creșterea cu 10% a volumului total al finanțărilor și garanțiilor mobilizate prin instrumente ODA pentru IMM-uri și afaceri noi create (MDL) și ponderea acestuia acordată întreprinderilor fondate/gestionate de femei (%)” și „4. Creșterea ratei de scalare (5%) a întreprinderilor conduse de femei din categoria micro/mici către mijlocii și mari”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Al doilea indicator propus nu se acceptă din cauza lipsei de date</p>
<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2</p>	25	<p>De asemenea, se recomandă formularea Indicatorilor de rezultat identic ca în Planul de acțiuni, și anume: „Majorarea cotei documentelor de politici în care este vizată activitatea antreprenorială a femeilor până la 40% din numărul total de documente de politici (strategii și programe)” și „1. Cota documentelor de politici în care este vizată activitatea antreprenorială a femeilor- până la 25% din numărul total de documente de politici (strategii și programe)”.</p>	<p>Se acceptă. Indicatorul va avea următorul conținut: Cota documentelor de politici în care este vizată activitatea antreprenorială a femeilor- până la 25% din numărul total de documente de politici (strategii și programe)</p>
<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2</p>	26	<p>Completarea la Obiectivul Specific nr. 3.4 a rubricilor „Valoarea de referință” și „Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2027”.</p>	<p>Se acceptă parțial. S-a modificat și conform celorlalte obiecții, cu excepția completării la rubrica „Valoarea de referință”, deoarece se constată lipsa de date.</p>

<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2</p>	<p>Biroul Național de Statistică (BNS) <i>(Nr. 15/1-19 din 28.01.2026 La DGPSG-1750-18-69-493 din 13.01.2026)</i></p>	<p>27</p>	<p>În tab.nr. 2 ”Indicatorii de rezultat estimați a fi atinși în anul 2027”:</p> <p>La obiectivul specific 1.1 „Crearea condițiilor favorabile activității antreprenoriale”:</p> <ul style="list-style-type: none"> •indicatorul de rezultat „Numărul întreprinderilor create în creștere cu 7%”, în col. „Valoarea de referință”, cifrele „4,6 mii (2022)” de substituit cu cifrele „2,3 mii (2023)”; •indicatorul de rezultat „Numărul întreprinderilor lichidate în descreștere cu 80%”, în col. „Valoarea de referință”, cifrele „2,2 mii (2022)” de substituit cu cifrele „4,1 mii (2023)”; •indicatorul de rezultat „Ponderea întreprinderilor active din totalul de întreprinderi raportoare în creștere cu 3 p.p.”, în col. „Valoarea de referință”, cifrele „76,4% (2022)” de substituit cu cifrele „75,5% (2023)”. <p>Totodată, considerăm oportun de revăzut, dacă este cazul, denumirea indicatorilor de rezultat și valoarea țintei, reieșind din propunerile de actualizare ale valorilor de referință.</p>	<p>Se acceptă. S-a ajustat tabelul conform avizului.</p>
---	--	-----------	--	--

<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2</p>
<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2</p>

28	<p>La obiectivul specific 2.2 „Sporirea productivității întreprinderilor”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • indicatorul de rezultat „Creșterea cu 2 p.p. a contribuției sectorului IMM la PIB”, în col. <p>„Valoarea de referință”, cifrele „54,9% (2023)” se substituie cu cifrele „57,0% (2024)”.</p> <p>Totodată, considerăm oportun de revăzut, dacă este cazul, denumirea indicatorului de rezultat și valoarea țintei, reieșind din propunerile de actualizare a valorii de referință.</p>	<p>Se acceptă. S-a ajustat tabelul conform avizului.</p>
29	<p>La Obiectivul specific 2.3 „Sporirea și diversificarea exportului”, considerăm oportun de ajustat conținutul indicatorilor de rezultat ”IMM abilitate să realizeze potențialul de export și să crească venitul din vânzări cu 5% anual” și ”Exportul IMM-urilor pe piețele internaționale în creștere cu 20% în 2027 față de 2021” precum și valoarea de referință și ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2027. Astfel, conform calculelor experimentale realizate de BNS pentru anul 2024 din valoarea totală a exportului, 2,5 mild. dolari SUA (74,3%) revin întreprinderilor cu până la 249 salariați inclusiv.</p>	<p>Se acceptă. S-a ajustat tabelul conform avizului.</p>

<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2</p>		30	<p>La Obiectivul specific 3.4 „Promovarea și susținerea dezvoltării antreprenoriatului femeilor” în denumirea indicatorului de rezultat „Creșterea ponderii întreprinderilor administrate de femei de la 33,9% în anul 2020 până la 37% în anul 2027” precum și valoarea de referință anul ”2020” de substituit cu ”2024”.</p>	<p>Se acceptă. S-a ajustat tabelul conform avizului.</p>
<p>1.4.6. după pct. 40 se completează cu pct. 40¹ cu următorul conținut: „40¹. Realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027 urmărește atingerea țintelor, reflectate în Tabelul nr. 2.” Anexat Tabelul nr.2</p>	<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPSG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>	31	<p>Pentru a evita duplicarea informației aferente indicatorilor de rezultat stabiliți pentru obiectivele specifice ale Programului, indicatorii de rezultat nu vor fi incluși în Planul de acțiuni și vor rămâne definiți în Tabelul nr. 2 de la pct. 1.4.6 din proiectul hotărârii.</p>	<p>Nu se acceptă. Se păstrează formatul de tabel de la Planul de Acțiuni din 2023-2025</p>
<p>1.4.7. după pct. 45 se completează cu un punct nou cu următorul conținut: „45.1. Costul total pentru implementarea Programului în anii 2026-2027”</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova (Nr.38/ 277 din 27.01.2026 La nr. DGPSG-1750-18-69-493 din 13.01.2026)</p>	32	<p>În proiectul de act normativ la pct. 45.1. și în nota de fundamentare se indică inițial estimarea costului total pentru implementarea Programului în anii 2026-2027, iar ulterior este prezentată repartizarea pe ani a costurilor prin Planul de acțiuni de implementare pentru aceeași perioadă. Având în vedere că Planul de acțiuni reprezintă un instrument de implementare și parte componentă a Programului, informațiile privind costurile urmează a fi prezentate într-o manieră coerentă și unitară, cu menținerea abordării la nivel de Program. În acest context, se recomandă revizuirea formulărilor utilizate, astfel încât să fie reflectată clar relația dintre Program și Planul de acțiuni, iar partea narativă a Programului să fie corelată corespunzător</p>	<p>Se acceptă. Costul total pentru implementarea Programului în anii 2026-2027 este menționat.</p>

			cu informațiile financiare detaliate în Planul de acțiuni.
Subpct. 1.4.7 din proiect-La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova <i>(Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPŞG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</i>	33	Conform pct. 19 din Regulament, pentru Planul de acțiuni se propune utilizarea șablonului orientativ anexat (Anexa Structura planului de acțiuni), care permite evidențierea costului total al acțiunii, codul programului/subprogramului bugetar, precum și a costurilor acoperite și neacoperite. În acest scop, pentru fiecare acțiune se vor completa câmpurile șablonului, astfel încât să fie reflectate toate elementele necesare de monitorizare și raportare (acțiune, indicator de produs cuantificabil, costuri de implementare, termen de realizare, instituție responsabilă). Totodată, pentru a evita duplicarea informației aferente indicatorilor de rezultat stabiliți pentru obiectivele specifice ale Programului, indicatorii de rezultat nu vor fi incluși în Planul de acțiuni și vor rămâne definiți în Tabelul nr. 2 de la pct. 1.4.6 din proiectul hotărârii.

Nu se acceptă.
Se păstrează formatul de tabel de la Planul de Acțiuni din 2023-2025

Subpct. 1.4.7 din proiect-La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova (Nr.38/ 277 din 27.01.2026 La nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13.01.2026	34	În proiectul Planului de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027, la rubricile „Costuri estimate 2026” și „Costuri estimate 2027” este utilizată sintagma „În limitele bugetului aprobat”, care reprezintă o formulare generală. În acest context, se recomandă evitarea formulărilor generale și indicarea unor estimări minime orientative ale costurilor aferente acțiunilor planificate, în vederea asigurării clarității, a unei planificări bugetare adecvate și a reducerii riscurilor de neimplementare sau de interpretare eronată a sarcinilor, precum și pentru a asigura coerența dintre Planul de acțiuni și partea narativă a Programului.	Se acceptă parțial. Au fost adăugate și ajustate costurile pentru majoritatea acțiunilor din Planul de Acțiuni.
Subpct. 1.4.7 din proiect-La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Energiei IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (Nr. 15-180 din 27.01.2026)	35	Pentru OG 1 se propune de adăugat un obiectiv specific adițional: O.S. „Promovarea dezvoltării companiilor prestatoare de servicii energetice”. Acest obiectiv se înscrie în contextul elaborării și implementării Programului de dezvoltare a serviciilor energetice, destinat consolidării pieței naționale de servicii energetice după modelul ESCO, începând cu anul 2026, conform prevederilor art. 22 din Legea nr. 139/2018 privind eficiența energetică	Nu se acceptă. Se va lua în consierare pentru ulteriorul document PACC 2028-2030.
Subpct. 1.4.7 din proiect-La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	AP Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova	36	Obiectiv specific 1.1 – Crearea condițiilor favorabile activității antreprenoriale Se propune:	Nu se acceptă.

	<i>(Nr. 2 din 16 ianuarie 2026)</i>		1.1.19 Introducerea a SME Test (acțiune nouă). Elaborarea, pilotarea și implementarea SME Test ca instrument de evaluare a impactului proiectelor de acte normative cu impact economic asupra IMM-urilor, inclusiv evaluarea costurilor de conformare și identificarea alternativelor de reglementare.	Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ
		37	Se propune: 1.1.20 Mecanism de termen minim privind intrarea în vigoare a reglementărilor economice (acțiune nouă). Elaborarea, pilotarea și implementarea unui mecanism standardizat privind intrarea în vigoare a reglementărilor economice și fiscale, cu perioade de tranziție minime și date previzibile de aplicare.	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Asociația Patronală a Industriei Turismului din Republica Moldova (APIT)	38	Obiectiv Specific 1.1. Situația actuală: PACC nu conține o acțiune explicită privind modernizarea cadrului legislativ în domeniul turismului Propunere: Introducerea unei acțiuni noi cu următorul conținut orientativ: <i>„Elaborarea și aprobarea modificărilor la Legea nr. 352/2006 privind organizarea și desfășurarea activității turistice sau elaborarea unei noi Legi a turismului, în vederea alinierii la acquis-ul UE, liberalizării activității și reducerii poverii administrative pentru IMM-uri.”</i>	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ

			<p>Justificare: Legea actuală este depășită și creează bariere administrative pentru antreprenorii din turism.</p> <p>Impact estimat: creșterea numărului de IMM-uri active; stimularea investițiilor; sporirea exportului de servicii turistice.</p>	
Subpct. 1.4.7 din proiect-La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	39	Acțiunea 1.1.1 (Modificarea Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător (revizuire cost patenta, includere CAEM, excludere anumite tipuri de activități economice etc.) este planificată cu termen de realizare în trimestrul IV 2025, în condițiile în care Planul de acțiuni vizează perioada 2026–2027. În același timp, pentru această acțiune sunt prevăzute costuri în anii 2026 și 2027, ceea ce nu este corelat cu termenul de implementare. În acest context, se propune ajustarea termenului de realizare pentru perioada 2026–2027 sau excluderea acțiunii din Planul de acțiuni, dacă aceasta a fost realizată anterior, iar resursele financiare planificate să fie reorientate către acțiuni efectiv planificate pentru perioada 2026–2027.	Se acceptă. A fost ajustat termenul de realizare a acțiunii.
Subpct. 1.4.7 din proiect-La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Banca Națională a Moldovei (Nr. 31-002/6/40 din 28.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	40	Pentru acțiunea 1.1.1 de la Obiectivul specific 1.1, se recomandă includerea după cuvântul „CAEM” a textului ”CUIÎO, CUATM”, ceea ce va facilita prelucrarea statistică a datelor respective de către instituțiile specializate și va ușura algoritmul de prelucrare.	Nu se acceptă. Includerea CAEM în Legea nr. 93/1998 are drept scop facilitarea tranziției activității de întreprinzător în baza patentei la activitatea de antreprenor independent,

			cu abrogarea ulterioară a Legii nr. 93/1998
	41	<p>Acțiunea 1.1.4 („Modificarea Legii nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit pentru a îmbunătăți calitatea și transparența datelor și consolidarea normelor privind garanțiile reale mobiliare în cadrul registrului garanțiilor reale mobiliare pentru a îmbunătăți accesul la finanțare”)</p> <p>Se propune corelarea termenului de realizare a acțiunii 1.1.4 în conformitate cu Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025 și cu versiunea actualizată a Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, întrucât termenul de realizare indicat în documentele de politici precizate, pentru aceeași acțiune, este decembrie 2026, și nu „Tr. IV, 2027”</p> <p>-propunem completarea coloanei „Instituția responsabilă” cu Ministerul Justiției, având în vedere că aceasta este autoritatea responsabilă nemijlocit de consolidarea normelor privind garanțiile reale mobiliare în cadrul registrului garanțiilor reale mobiliare, după cum rezultă din acțiunea corespunzătoare (pilonul 1, reforma nr. 2, măsura nr. 6) din Agenda de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii</p>	<p>Se acceptă parțial. A fost completat coloana cu „Instituția responsabilă” cu Ministerul Justiției</p>

			2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025	
Subpct. 1.4.7 din proiect-La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Consiliul Concurenței (Nr. DJ-06/ 46 – 116 din 27 ianuarie 2026 Nr. DGPȘG – 1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	42	Solicităm înlocuirea Consiliului Concurenței din lista coresponsabililor cu Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului pentru realizarea acțiunii 1.1.5 (Modificarea Legii nr. 179/2016 privind întreprinderile mici și mijlocii (aliniea la Recomandarea 2003/361/CE)).	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
Subpct. 1.4.7 din proiect-La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului) Acțiunile 1.1.7–1.1.11	Asociația Patronală a Industriei Turismului din Republica Moldova (APIT)	43	Propunere APIT: Completarea acțiunilor existente cu mențiunea explicită privind revizuirea HG nr. 643/2003 pentru activitățile turistice și serviciile conexe, inclusiv eliminarea condițiilor excesive sau arbitrare. Justificare: Asigurarea aplicării principiului ghișeului unic și a libertății de prestare a serviciilor. Impact estimat: reducerea timpului și costurilor de autorizare; îmbunătățirea mediului de afaceri pentru IMM-uri.	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ

Subpct. 1.4.7 din proiect-La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPŞG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	44	Acțiunea 1.1.8 (Implementarea Foi de parcurs "Implementarea Legii nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii") nu este însoțită de indicator, ceea ce face imposibilă monitorizarea progresului. Pentru a asigura evaluarea implementării, se propune completarea acțiunii cu un indicator de produs cuantificat, astfel: „Numărul de măsuri din Foaia de parcurs implementate conform calendarului (unități), cu ținta de realizare de 100% până la sfârșitul anului 2027”.	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Instituția publică Agenția de Guvernare Electronică (Nr. 3007 – 008 din 22.01.2026 la nr. DGPŞG-1750-18 69-493 din 13.01.2026)	45	Se propune excluderea Acțiunii nr. 1.1.10 „Elaborarea și aprobarea Proiectului de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor acte normative (privind unele măsuri de coordonare a autorităților competente și instituire a Ghișeului Unic)” și a Acțiunii nr. 1.1.11 „Elaborarea și aprobarea Proiectului de Hotărâre de Guvern privind stabilirea mecanismului de cooperare administrativă în cadrul Sistemului de informare al pieței interne (IMI) referitor la prestarea de servicii” din Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027. Propunerea se argumentează pe normele subpct. 63.2 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, prin care la elaborarea documentelor de politici „se identifică documentele de politici publice în proces de implementare sau finalizate, precum și inițiativele de	Nu se acceptă. Acțiunile care se regăsesc în PNA pot fi menținute și în PACC

			elaborare a documentelor de politici publice care conțin prevederi conexe domeniului sau subdomeniilor de activitate, pentru a asigura continuitatea și sinergia intervențiilor și pentru a evita dublările și prevederile opozabile”. În acest sens, menționăm că acțiunile respective se conțin deja în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, la Clusterul 2, Capitolul 3, Acțiunile nr. 1 și 2 din Anexa A.	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (05-17/261 la nr. 10/1-3418 din 02.12.2025)	46	La Obiectivul Specific 1.2. Digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice, acțiunea 1.2.1 1) textul „Implementarea Programului cu privire la sistemele informaționale vamale în conformitate cu sistemele informatice ale UE, cu scopul de a realiza un mediu complet informatizat și interconectarea și interoperabilitatea cu mediul vamal electronic” se va substitui cu textul „Implementarea Programului privind modernizarea și armonizarea sistemelor informaționale vamale în conformitate cu sistemele informaționale ale Uniunii Europene pentru anii 2025-2030”.	Se acceptă. La acțiunea 1.2.1 s-au făcut ajustările din aviz.
		47	2) rubrica „indicatori de monitorizare” va avea următorul cuprins: „25 de sisteme informaționale implementate din totalul de 25 prevăzute de Program; Pondere de interoperabilitate a sistemelor vamale naționale cu sistemele Uniunii Europene; Gradul de integrare a	Se acceptă. S-au ajustat modificările.

			sistemelor vamale naționale cu platformele guvernamentale; Sporirea numărului de funcționari vamali în subdiviziunea IT.”	
		48	3) la rubrica „Termen de realizare”, cifrele „2027” se vor substitui cu cifrele „2029”;	Se acceptă. S-au făcut ajustările corespunzătoare.
		49	4) la rubrica „Costuri estimate (mii MDL) 2026” și rubrica „Costuri estimate (mii MDL) 2027”, cifrele „253000,0” se vor substitui cu cifrele „505400,00”.	Se acceptă. S-au ajustat cifrele.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (Nr. 07-05/224 din 29.01.2026)	50	În cadrul acțiunii 1.2.2 (Dezvoltarea sistemului informațional e-ANSA prin elaborarea subsistemelor informaționale), se propune excluderea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare din lista instituțiilor responsabile. Această propunere este fundamentată pe cadrul normativ în vigoare, după cum urmează: - Conform pct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 14/2023, „Agenția este autoritatea administrativă centrală din subordinea Guvernului, care implementează politica statului în domeniile de activitate ce îi sunt încredințate”; - Potrivit pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 791/2022 cu privire la instituirea și aprobarea Conceptului Sistemului Informațional Integrat „e-	Se acceptă. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare este exclus din lista instituțiilor responsabile

			<p>ANSA”, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, în calitate de posesor și deținător al Sistemului Informațional Integrat „e-ANSA”, va asigura, conform competențelor legale, crearea și implementarea sistemului menționat, precum și administrarea, mentenanța și dezvoltarea ulterioară a acestuia.</p> <p>Prin urmare, includerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare ca instituție responsabilă pentru acțiunea 1.2.2 este nejustificată. Se impune rectificarea responsabilităților pentru a asigura corelarea acestora cu cadrul normativ ce reglementează organizarea și funcționarea autorităților vizate.</p>	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	AP Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova (Nr. 2 din 16 ianuarie 2026)	51	<p>Obiectiv specific 1.2 - Digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice</p> <p>Se propune:</p> <p>1.2.3 Digitalizarea programelor ODA (completare).</p> <p>Introducerea „cabinetului solicitantului” pentru IMM-uri (dosar electronic, statut cerere, termene și decizie motivată) și publicarea datelor agregate privind performanța programelor.</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Propunerea este pertinentă și se aliniază obiectivului de digitalizare a serviciilor publice destinate mediului de afaceri. Totodată, la etapa actuală, eforturile sunt orientate spre dezvoltarea și operaționalizarea Sistemului informațional integrat automatizat al IP ODA (SII ODA), inclusiv digitalizarea procesului de depunere și evaluare a cererilor. Extinderea ulterioară a</p>

				funcționalităților sistemului, inclusiv prin introducerea unor instrumente dedicate beneficiarilor, precum „cabinetul solicitantului”, va putea fi examinată în etapele următoare, în funcție de evoluția sistemului și de resursele disponibile.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Consiliul Concurenței (Nr. DJ-06/ 46 – 116 din 27 ianuarie 2026 Nr. DGPȘG – 1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	52	<p>Solicităm ca indicatorul de monitorizare propus la acțiunea 1.2.5. din proiect - Modul nou creat și sistem informațional modernizat să fie ajustat și corelat cu cel prevăzut în PNA și formulat ca 100% registru funcțional.</p> <p>Argumentare: PNA pentru anii 2025 – 2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, prevede în Clusterul 2 – Piața internă, Capitolul 8 – Politica în domeniul concurenței, Anexa B, Acțiunea nr. 8 la implementarea acțiunii <i>Actualizarea Sistemului Informațional Automatizat</i> „Registrul Ajutoarelor de Stat”, inclusiv prin dezvoltarea Registrului central al ajutoarelor de minimis indicatorul de monitorizare – 100% registru funcțional.</p>	Se acceptă. A fost ajustat.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	AP Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova (Nr. 2 din 16 ianuarie 2026)	53	<p>Obiectiv specific 1.2 - Digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice</p> <p>Se propune:</p>	S-a luat act. Acțiunea prevăzută în Planul de acțiuni vizează digitalizarea continuă a actelor permissive prin SIA GEAP, inclusiv prin

			<p>1.2.6 Prioritizarea digitalizării actelor permissive (completare) Aprobarea anuală a unei liste de permise și autorizații critice pentru IMM-uri și prioritizarea digitalizării acestora prin SIA GEAP.</p>	<p>stabilirea priorităților de digitalizare în cadrul mecanismelor instituționale de planificare. Propunerea de completare poate fi avută în vedere în etapele ulterioare de implementare, în funcție de impactul asupra mediului de afaceri.</p>
<p>Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)</p>	<p>Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD) (Nr. 27 din 29 ianuarie 2026)</p>	54	<p>Referitor la pct. (acțiunea) 1.2.7 „Impulsionarea activităților de cercetare în vederea creării start-up-urilor și spin-off-urilor (...)” ANCD susține includerea și consolidarea acestui subpunct, având în vedere rolul esențial al cercetării și inovării în dezvoltarea antreprenoriatului bazat pe cunoaștere. Totodată, se constată că indicatorul propus în document – „numărul de startup-uri și spin-offuri inovative create anual” – nu reflectă direct impulsionarea activităților de cercetare, fiind un indicator de rezultat pe termen mediu și lung, influențat de factori externi procesului de cercetare. În acest context, se propune completarea și/sau înlocuirea indicatorilor, astfel încât aceștia să măsoare efectiv activitatea de cercetare orientată spre valorificare economică, după cum urmează:</p> <p>Propunere de indicatori:</p>	<p>Se acceptă</p>

			<p>1. Numărul de cercetători implicați în activități de cercetare orientate spre valorificare economică;</p> <p>2. Numărul de echipe de cercetare sprijinite;</p> <p>3. Numărul de idei/proiecte de cercetare cu potențial comercial identificate și dezvoltate.</p> <p>Acești indicatori permit o monitorizare mai fidelă a impactului intervențiilor asupra ecosistemului de cercetare–inovare.</p>	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	AP Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova (Nr. 2 din 16 ianuarie 2026)	55	<p>Obiectiv specific 1.2 - Digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice</p> <p>Se propune:</p> <p>1.2.9 Interoperabilitate instituțională îmbunătățită în raport cu IMM-urile</p> <p>Îmbunătățirea interoperabilității sistemelor informaționale ale instituțiilor publice prin digitalizarea serviciilor publice.</p>	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Energiei IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (Nr. 15-180 din 27.01.2026)	56	<p>Pentru Obiectivul Specific 1.3:</p> <p>Se propune includerea unor indicatori de rezultat care să permită monitorizarea economiilor de energie în kWh și, în cazul implementării surselor de energie regenerabilă, un indicator care să permită evaluarea capacității instalate, indicatori necesari în contextul monitorizării atingerii obiectivelor naționale setate în măsurile de politică aferente Planului Național Integrat pentru Energie și Climă 2025–2030 (PNIIEC) pe dimensiunea Decarbonizare și Eficiență energetică (reducerea emisiilor de GES cu 70% în 2030 față de anul de</p>	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ

		referință 1990 (PM_DC30), reducerea consumului de energie electrică cu cel puțin 15% față de consumul actual (PM_DC31), creșterea ponderii energiei electrice din surse regenerabile până la 31,2% în 2030 (PM_DC21), implementarea măsurilor de eficiență energetică și valorificarea surselor regenerabile de energie în cadrul sectorului industrial (PM_EE13), dar și implementarea OS 4, acțiunea 4.2 din Programul de dezvoltare cu emisii reduse până în anul 2030 care vizează promovarea eficienței energetice în sectorul industrial;	
	57	La Obiectivul Specific 1.3, pentru indicatorul de rezultat „Rata IMM-urilor care aplică principii de eficiență energetică prin investiții în surse alternative de energie sau eficientizarea consumului de energie prin achiziții de utilaje/echipamente moderne în creștere cu 30% până în anul 2027” Nu sunt definite acțiuni concrete, sau costuri de realizare, recomandăm identificarea și detalierea acestora și stabilirea instituțiilor responsabile de monitorizarea implementării și realizării obiectivului dat	S-a luat act. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ
	58	Pentru OS 1.3, în continuarea punctului 4: „Cel puțin 10% din IMM-uri certificate în conformitate cu standardele SM SR EN ISO 14001 (sisteme de management de mediu) sau/și SM EN ISO 26000” Se propune completarea: „standard de management energetic SM ISO EN 50001”, această completare fiind corelată	Se acceptă. Modificările au fost făcute.

			cu măsura de politică PM_DC10 din PNIEC „Implementarea sistemului de management al energiei în conformitate cu standardul moldovenesc SM EN ISO 50001: 2019” care va contribui la accelerarea reducerii consumului de energie în sectorul industrial și punerea în aplicare a economiei circulare	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Energiei Societatea pe Acțiuni „CET-Nord” (Nr. 500-08/0072 din 23.01.2026 La nr. 03-93 din 19.01.2026)	59	Revizuirea Obiectivului Specific 1.3 „Creșterea economică sustenabilă și crearea condițiilor pentru promovarea și implementarea principiilor ESG (Mediu, Social și Guvernare)” prin extinderea domeniului de aplicare asupra tuturor tipurilor de întreprinderi, nu doar asupra IMM-urilor. În acest sens, se propune reformularea indicatorilor de rezultat nr. 3 și nr. 4 după cum urmează: Rata companiilor care aplică principii de eficiență energetică prin investiții în surse alternative de energie și/sau eficientizarea consumului de energie prin achiziția de utilaje/echipamente moderne – în creștere cu 30% până în anul 2027 comparativ cu anul 2022.	Nu se acceptă. Se constată lipsa datelor în cazul companiilor mari care aplică principii de eficiență energetică prin investiții în surse alternative de energie.
		60	Cel puțin 10% din companii certificate în conformitate cu standardele SM SR EN ISO 14001 (sisteme de management de mediu) și/sau SM EN ISO 26000 (responsabilitatea socială).	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
		61	Asigurarea condițiilor egale de atragere a investițiilor pentru toate tipurile de companii, nu doar pentru IMM-uri, prin modificarea acțiunii 1.3.2 și expunerea acestora în următoarea redacție:	Se acceptă. Modificările au fost făcute.

		„Lansarea unui concurs pentru proiecte de cercetare aplicată în domeniul eco-inovării și al tehnologiilor verzi pentru companii, în parteneriat cu CDI”.	
	62	-la acțiunea 1.3.2. „Lansarea unui concurs pentru proiecte de cercetare aplicată în domeniul eco-inovării și al tehnologiilor verzi pentru IMM în parteneriat cu CDI.”, în coloana a 11-a a tabelului - Instituția responsabilă, se propune a se completa cu „MDED”, după care va urma „MEC, ANCD”	Se acceptă parțial. Textul va avea următorul conținut: MEC, ANCD, MDED
	63	Includerea Ministerului Energiei în calitate de partener la realizarea acțiunii 1.3.3 „Asigurarea condițiilor necesare pentru derularea unui program specializat de instruire a antreprenorilor în domeniul managementului energetic, cu focus pe soluții inovatoare de eficiență energetică, protecția mediului și reducerea emisiilor de carbon”. Programul de instruire EUREM este oportun și necesar, iar pentru creșterea impactului se propune identificarea unui mecanism de acoperire financiară a costurilor de instruire pentru formarea a cel puțin 10 manageri energetici, din diferite regiuni ale țării, cu obligativitatea acestora de a activa în cadrul entităților beneficiare pentru o perioadă minimă de 3 ani după finalizarea instruirii (prin angajament/contract).	Se acceptă parțial.
	64	Includerea Ministerului Energiei în calitate de partener la realizarea acțiunii 1.3.4 „Elaborarea cadrului de reglementare pentru implementarea principiilor ESG (mediu, social și guvernanță)”, în vederea	Se acceptă. Modificările au fost făcute.

		asigurării coerenței cu politicile sectoriale energetice, inclusiv tranziția energetică și obiectivele de decarbonizare.	
	65	<p>Instituirea programelor interne de guvernare ESG (politici, proceduri, audit de date, transparență) în companii, care să includă: (i) aprobarea Politicii ESG și a politicilor suport (integritate, achiziții responsabile, SSM, mediu, protecția datelor), (ii) elaborarea dicționarului de date ESG și a procedurii de colectare/validare, (iii) instituirea registrului de riscuri ESG și a planurilor de mitigare, (iv) realizarea anuală a auditului intern al datelor ESG și implementarea măsurilor de remediere, (v) raportarea periodică (intern trimestrial, extern anual/rezumat).</p> <p>Implementarea este justificată de faptul că agenții economici pot fi evaluați de finanțatori și parteneri prin prisma conformării, transparenței și calității datelor, iar guvernarea ESG reduce riscurile reputaționale și financiare. Rezultatele pot fi măsurate prin: pachetul de politici aprobate, registrul de indicatori ESG funcțional, numărul de audituri/rapoarte realizate și reducerea neconformităților identificate la audit.</p>	<p>Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ</p>
	66	Instituirea unui cadru intern de achiziții verzi și introducerea treptată a clauzelor ESG obligatorii în contractele cu furnizorii și contractorii, în special pentru activitățile	<p>Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ</p>

			<p>cu impact de mediu și securitate (mentenanță, lucrări, transport, servicii tehnice, materiale). Dat fiind volumul semnificativ al achizițiilor, fiecare companie poate influența practicile din lanțul de furnizare și poate stimula adoptarea de soluții eficiente energetic, reducerea deșeurilor și îmbunătățirea condițiilor de muncă.</p> <p>Cadrul propus include: (i) criteriile tehnice de eficiență și mediu (ex.: performanță energetică, consum specific, durabilitate), (ii) evaluarea ofertelor prin costul pe ciclul de viață (LCC) pentru echipamente, (iii) clauze de conformare (mediu, SSM, trasabilitatea deșeurilor, integritate), (iv) instruire periodică pentru furnizori/contractori, astfel încât întreprinderile locale să poată respecta cerințele și să rămână competitive.</p>	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	67	Pentru acțiunea 1.3.4 se recomandă eliminarea comentariului „Concret ce vom elabora/aproba”, din rubrica indicator.	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Mediului (Nr.02-07/246 din 28.01.2026 La nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	68	La acțiunea 1.3.4 „Elaborarea cadrului de reglementare pentru implementarea principiilor ESG (mediu, social și guvernanta)”, menționăm că, potrivit art. 23 alin. (1) al Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017, entitățile mijlocii, entitățile mari și entitățile de interes public întocmesc și prezintă anual, împreună cu situațiile financiare, raportul	Se acceptă. Modificările au fost făcute.

		<p>conducerii. Conform alin. (5) al aceluiași articol, entitatea de interes public care corespunde criteriilor stabilite pentru entitățile mari și al cărei număr mediu al salariaților în perioada de gestiune este mai mare de 500, este obligată să includă în raportul conducerii o declarație nefinanciară. Totodată, art. 23 alin. (6) prevede că, Declarația nefinanciară include informații privind aspectele de mediu, cele sociale și de personal, privind respectarea drepturilor omului și combaterea corupției. De asemenea, conform art. 33 alin. (1) și (3) al aceleiași legi, entitatea prezintă situațiile financiare individuale, raportul conducerii și raportul auditorului proprietarilor (asociaților, acționarilor, fondatorilor, membrilor) și Biroului Național de Statistică. Entitatea de interes public este obligată să prezinte situațiile financiare individuale, raportul conducerii și raportul auditorului în termen de 120 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune. În Directiva 2013/34/UE privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, raportarea nefinanciară, este utilizată ca noțiune și raportarea privind durabilitatea. Conform art. 19a Raportarea privind durabilitatea din Directiva 2013/34/UE, întreprinderile mari și întreprinderile mici și mijlocii, cu excepția microîntreprinderilor, care sunt entități de interes public, includ în raportul administratorilor informațiile necesare pentru înțelegerea impactului întreprinderii</p>
--	--	--

asupra aspectelor de durabilitate și informațiile necesare pentru înțelegerea modului în care aspectele de durabilitate afectează dezvoltarea, performanța și poziția întreprinderii.

Astfel, potrivit Directivei 2013/34/UE, raportarea privind durabilitatea, urmează a fi stabilită atât pentru entitățile mari, cât și pentru entitățile mici și mijlocii care pentru acestea din urmă pot avea un grad redus de complexitate a raportului de durabilitate față de entitățile mari.

În contextul celor expuse, specificăm că transpunerea prevederilor aferente raportărilor financiare și nefinanciare, dezvoltarea cadrului de reglementare aferent ESG nu este de competența Ministerului Mediului și anume: a) Raportarea ESG este o obligație de transparență (similar situațiilor financiare) și nu este exclusiv o obligație de raportare aferentă mediului; b) Raportarea vizează mai multe aspecte: factori de mediu, aspecte sociale, guvernanta corporativă, drepturi ale angajaților, lanț de aprovizionare, guvernanta riscurilor, sistem de control intern etc.

Astfel, se constată că atribuirea Ministerului Mediului în calitate de instituție responsabilă principală pentru elaborarea cadrului de reglementare privind ESG nu este conformă cu practica Uniunii Europene, unde astfel de reglementări sunt elaborate, de regulă, de autoritățile responsabile de politici

			<p>economice și antreprenoriale sau de politici financiare.</p> <p>Menționăm că Ministerul Mediului asigură expertiză de specialitate în domeniile aferente schimbărilor climatice, gestionării deșeurilor, resurselor de apă, biodiversității și gestionării durabile a resurselor naturale. În acest context, Ministerul Mediului urmează să aibă calitatea de instituție co-responsabilă.</p>	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Mediului (Nr.02-07/246 din 28.01.2026 La nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	69	<p>La acțiunea 1.3.6 „Implementarea proiectului Twinning Air Quality and Environment, privind transferul de cunoștințe în domeniul economiei circulare”, menționăm că Planul de acțiuni privind implementarea Programului de promovare a economiei verzi și circulare pentru perioada 2024-2028 (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 495/2024), include la Obiectivul specific 1.3, acțiuni ce vizează dezvoltarea competențelor și transferul de cunoștințe în domeniul economiei circulare. Totodată, textul acțiunii propuse la pct. 1.3.6, nu este relevant pentru atingerea indicatorilor de rezultat de la Obiectivul specific 1.3. din proiectul Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027.</p> <p>La acțiunea 1.3.7 „Elaborarea conceptului de raportare a emisiilor cu metadate”, menționăm că raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră se realizează deja în conformitate cu Regulamentul privind</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se acceptă excluderea acțiunilor 1.3.6 și 1.3.7, dar menținerea acțiunii 1.3.9 prin modificarea denumirii acesteia, cu următorul conținut: „Elaborarea și implementarea unui mecanism de monitorizare a raportării ESG și de gestionare a neconformităților în transmiterea indicatorilor”</p>

instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018.

Sistemul național de inventariere, care este parte integrantă a Sistemului național de monitorizare și raportare, asigură cadrul instituțional, juridic și procedural necesar pentru estimarea emisiilor antropice din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți pentru toate gazele cu efect de seră, compilate în inventarul național. Totodată, acesta stabilește mecanismele de raportare și arhivare a informațiilor privind inventarierea, în conformitate cu deciziile adoptate în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice, ale Acordului de la Paris, precum și cu obligațiile ce decurg din Tratatul de constituire a Comunității Energetice.

Inventarul național nu cuprinde doar datele propriu-zise privind emisiile și absorbțiile, ci integrează și metadatele aferente acestora. În sensul metodologiilor Grupului Interguvernamental privind Schimbările Climatice (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC)” și al cerințelor internaționale de transparență (Enhanced Transparency Framework – ETF), raportarea este susținută de un ansamblu de informații privind sursele datelor, metodologiile utilizate,

			<p>acoperirea și limitele seturilor de date, nivelul de incertitudine, procedurile de asigurare și control al calității (QA/QC), precum și revizuirile și recalculările efectuate. Aceste elemente constituie metadatele inventarului și sunt reflectate în capitolele Rapoartelor Naționale de Inventariere.</p> <p>În acest context, acțiunea 1.3.7 este redundantă și lipsită de relevanță practică, întrucât cadrul normativ și operațional existent acoperă deja integral raportarea emisiilor cu metadatele aferente. Prin urmare, se recomandă excluderea acestei acțiuni din Planul de acțiuni.</p> <p>La acțiunea 1.3.9 „Elaborarea unui mecanism de monitorizare a raportării și de penalizare a neprezentării indicatorilor”, menționăm că acțiunea propusă are un caracter general, fără a preciza obiectul raportării, specificul indicatorilor, inclusiv subiecții raportării.</p> <p>Prin urmare, considerăm relevant excluderea acțiunilor propuse la pct. 1.3.6, 1.3.7 și 1.3.9 din Planul de acțiuni. Totodată, atragem atenția că, acțiunile respective n-au fost consultate în prealabil cu Ministerul Mediului, instituție indicată ca responsabilă pentru implementare.</p>	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Mediului (Nr. 02-07/1182 - La nr. 10/1-892 din 16.03.2026-)	70	Cu referire la acțiunea nr. 1.3.6 „Actualizarea anuală a raportului privind indicatorii creșterii verzi” din proiect, atragem atenția că aceasta se dublează cu acțiunea nr. 1.1.2 „Actualizarea raportului privind tranziția verde a Republicii Moldova, care să	<p>S-a luat act.</p> <p>Includerea în noul Plan de Acțiuni PACC permite monitorizarea impactului măsurilor economice și</p>

			<p>include inclusiv noi indicatori ai creșterii verzi conform Ghidului OECD” din Planul de acțiuni privind implementarea Programului de promovare a economiei verzi și circulare pentru perioada 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 495/2024. De asemenea, menționăm că acțiunea nr. 1.3.6 nu s-a regăsit în varianta proiectului Planului de acțiuni privind implementarea Programului sus-menționat, transmisă anterior spre avizare prin demersul nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13.01.2026.</p>	<p>responsabilizarea instituțiilor din domeniul economic în utilizarea acestor indicatori. Totodată, MDED va asigura coordonarea instituțiilor relevante în vederea furnizării datelor în termeni stabiliți, cu actualizarea anuală.</p>
<p>Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului) la acțiunea nr. 1.3.8</p>	<p>Ministerul Mediului (Nr. 02-07/1182 - La nr. 10/1-892 din 16.03.2026-)</p>	71	<p>„Elaborarea și implementarea unui mecanism de monitorizare a raportării ESG și de gestionare a neconformităților în transmiterea indicatorilor”, menționăm că atribuirea Ministerului Mediului în calitate de instituție responsabilă principală nu corespunde competențelor instituționale ale acestuia (argumente prezentate în avizul nr. 02-07/246 din 28.01.2026). De asemenea, în temeiul atribuțiilor instituționale, precum și având în vedere că Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este autoritatea responsabilă de elaborarea politicilor, cadrului normativ și instrumentelor de implementare a principiilor ESG (acțiunile 1.3.4, 1.3.5, 1.3.7, 1.3.13, 1.3.14, 1.3.15 și 1.3.16), este</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost făcute.</p>

			necesară revizuirea responsabilității instituționale aferente acțiunii menționate. În acest context, Ministerului Mediului urmează să aibă calitatea de instituție co-responsabilă.	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Energiei IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (Nr. 15-180 din 27.01.2026)	72	Pentru acțiunea nr. 1.3.12: „Susținerea prin suport financiar nerambursabil pentru implementarea de către antreprenori a măsurilor de ecologizare, re tehnologizare și eficiență energetică”, se propune completarea cu un indicator adițional: „monitorizarea economiilor de energie în kWh” și, în cazul implementării proiectelor de valorificare a surselor de energie regenerabilă, un indicator care să permită evaluarea capacității instalate, ca și la acțiunea din OS 1.3 aceștia fiind indicatori necesari în contextul monitorizării atingerii obiectivelor naționale setate în măsurile de politică aferente PNIEC.	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ
		73	Recomandăm includerea unor acțiuni dedicate întreprinderilor mari, având în vedere obligația acestora de a efectua audituri energetice conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2024. În acest sens, se propune: promovarea achizițiilor durabile la nivelul companiilor, consolidarea procesului de elaborare și prezentare a rapoartelor de audit energetic (prin intermediul ODA și IP CNED), precum și definirea explicită a rolului IP CNED.	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ

			<p>Poziționarea IP CNED ar urma să fie consolidată ca punct focal național pentru gestionarea cerințelor aferente proiectelor de eficiență energetică, precum și pentru coordonarea și implementarea inițiativelor de eficiență energetică și energie regenerabilă la nivel național și sectorial. Această abordare ar contribui la crearea unui cadru instituțional clar, eficient și coerent, care să faciliteze tranziția energetică și să sprijine atingerea obiectivelor naționale stabilite pentru anul 2030.</p>	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	<p>Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD) (Nr. 27 din 29 ianuarie 2026)</p>	74	<p>Referitor la pct. 2.1.3 „Lansarea unui mecanism de finanțare a IMM-urilor care participă la programe internaționale (Orizont Europa, Eureka, COST)” Se recomandă excluderea programului EUREKA din această formulare, întrucât Republica Moldova nu este, în prezent, stat membru al rețelei EUREKA, iar participarea la acest program nu este posibilă în lipsa acestui statut.</p> <p>Mențiunea este justificată inclusiv de informațiile oficiale disponibile pe pagina rețelei EUREKA: https://www.eurekanetwork.org/about-us/eureka-countries/</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost făcute.</p>
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)</p>	75	<p>Acțiunea 2.1.14 „Aprobarea și inițierea implementării Strategiei Naționale de Incluziune Financiară a Republicii Moldova 2030”, se referă la aprobarea și demararea implementării unui document strategic distinct, care are un ciclu propriu de elaborare, aprobare și monitorizare.</p>	<p>Se acceptă. Acțiunea 2.1.14 Aprobarea și inițierea implementării Strategiei Naționale de Incluziune Financiară a Republicii Moldova 2030 a fost</p>

		<p>Potrivit cadrului normativ cu privire la planificarea strategică (HG nr. 386/2020), strategiile se implementează prin programe dedicate, elaborate pentru domeniile pe care le acoperă, care detaliază intervențiile, resursele și mecanismele de monitorizare aferente. În aplicarea acestor prevederi, implementarea Strategiei Naționale de Incluziune Financiară urmează a fi realizată printr-un program distinct, elaborat special în acest scop, în conformitate cu cadrul normativ privind politicile publice, care va constitui instrumentul principal de punere în aplicare a obiectivelor și măsurilor prevăzute de strategie.</p> <p>În acest context, includerea aprobării și inițierii implementării unei strategii sectoriale în Planul de acțiuni al Programului nu este justificată, întrucât depășește sfera de intervenție a Programului și afectează coerența arhitecturii documentelor de politici publice. O asemenea abordare poate genera suprapuneri cu alte programe, dificultăți în delimitarea responsabilităților instituționale și imposibilitatea monitorizării clare a progresului, inclusiv din perspectiva indicatorilor și a resurselor financiare.</p> <p>Prin urmare, pentru a asigura claritatea, coerența și corelarea directă a Planului de acțiuni cu rezultatele Programului, se impune excluderea acestei acțiuni. În cazul în care se consideră necesară reflectarea</p>	<p>exclusă din Planul de Acțiuni.</p>
--	--	---	---------------------------------------

		dimensiunii de incluziune financiară în cadrul Programului, aceasta urmează a fi realizată prin acțiuni concrete, circumscrise strict accesului la finanțare pentru antreprenori, formulate cu indicatori, costuri și termene clare, corelate cu obiectivele specifice ale Programului.	
	76	Proiectul Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (denumit în continuare Program) reprezintă un document de politici, căruia i se aplică rigorile prestabilite în art. 24 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Potrivit Cap. XI din proiectul de modificare a Programului, una dintre instituțiile responsabile de implementarea este și Banca Națională a Moldovei (a se vedea în acest sens acțiunea 2.1.14 Aprobarea și inițierea implementării Strategiei Naționale de Incluziune Financiară a Republicii Moldova 2030 din Obiectivul Specific 2.1. Sporirea accesului la finanțare). Norma art. 24 alin. (5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative prevede următoarele: „Documentele de politici se aprobă prin hotărâre de Guvern. În cazul în care implementarea acestor politici presupune implicarea unor autorități administrative care nu se află în subordinea Guvernului, documentele de politici sînt aprobate de către Parlament. (...)”. Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, BNM este o persoană juridică publică autonomă,	Se acceptă. Acțiunea 2.1.14 <i>Aprobarea și inițierea implementării Strategiei Naționale de Incluziune Financiară a Republicii Moldova 2030</i> a fost exclusă din Planul de Acțiuni.

			responsabilă față de Parlament. Astfel, prin prisma celor precizate, sesizăm că Programul urmează a fi aprobat de către Parlament.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	AP Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova (Nr. 2 din 16 ianuarie 2026)	77	<p>2.1.15</p> <p>Evaluarea instrumentelor de creditare și garantare (completare) Extinderea evaluării instrumentelor de finanțare (inclusiv FGC) prin includerea criteriilor de accesibilitate, cost total al creditării, timp de procesare și utilizare de către microîntreprinderi.</p>
			<p>S-a luat act.</p> <p>Acțiunea 2.1.13. Evaluarea, inclusiv din perspectiva de gen, a următoarelor instrumente implementate de ODA care sprijină accesul întreprinderilor la finanțare bancară: Programul de stimulare a investițiilor „373” gestionat prin FACEM și garanțiile financiare individuale oferite prin Fondul de Garantare a Creditelor include o analiză a Programului „373” și Fondului de garantare a creditelor, dacă aceste instrumente și-au îndeplinit cu succes obiectivele sau KPI-urile stabilite, o analiză cost-beneficiu care evaluează impactul asupra finanțelor publice și blocajele existente. De asemenea, această evaluare va oferi recomandări pentru a spori eficacitatea</p>

			instrumentelor de susținere.
	78	2.1.17 Îmbunătățirea ghidurilor operaționale pentru IMM-uri (acțiune nouă) Elaborarea și publicarea ghidurilor operaționale clare privind accesarea instrumentelor de finanțare și garantare pentru IMM-uri.	Nu se acceptă. Elaborarea ghidurilor operaționale privind accesarea instrumentelor de finanțare și garantare pentru IMM-uri ține de actele normative interne și procedurile operaționale ale IP ODA, în conformitate cu cadrul instituțional stabilit prin HG nr. 487/2022. Consiliul ODA aprobă obiectivele strategice, politicile și regulamentele interne ale instituției, precum și instrumentele de susținere și monitorizează implementarea acestora. În aceste sens, nu se consideră oportună includerea unei acțiuni distincte privind ghidurile operaționale în documentul de politici publice.
	79	2.1.18 Ferestre sectoriale în cadrul Fondului de Garantare a Creditelor (FGC) (acțiune nouă) Elaborarea unei analize de	S-a luat act. Acțiunea 2.1.13. Evaluarea, inclusiv din perspectiva de gen, a următoarelor instrumente

		<p>fezabilitate și, după caz, pilotarea ferestrelor sectoriale în cadrul FGC pentru sectoare cu potențial economic.</p>	<p>implementate de ODA care sprijină accesul întreprinderilor la finanțare bancară: Programul de stimulare a investițiilor „373” gestionat prin FACEM și garanțiile financiare individuale oferite prin Fondul de Garantare a Creditelor include o analiză a Programului „373” și Fondului de garantare a creditelor, dacă aceste instrumente și-au îndeplinit cu succes obiectivele sau KPI-urile stabilite, o analiză cost-beneficiu care evaluează impactul asupra finanțelor publice și blocajele existente. De asemenea, această evaluare va oferi recomandări pentru a spori eficacitatea instrumentelor de susținere.</p>
	80	2.1.19	<p>Protecție juridică și bune practici în creditarea IMM (acțiune nouă) Elaborarea și promovarea, în cooperare cu autoritățile relevante a unui cadru juridic îmbunătățit în ceea ce privește</p> <p>S-a luat act. Eventuale inițiative privind modificarea cadrului juridic în domeniul creditării IMM și al garanțiilor personale vor fi examinate ulterior, în cooperare cu</p>

			drepturile debitorului IMM-uri cît și garanțiile personale.	autoritățile competente, în cazul în care analiza cadrului normativ va evidenția necesitatea unor intervenții de reglementare.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Asociația Patronală a Industriei Turismului din Republica Moldova (APIT)	81	Consolidarea sprijinului pentru IMM-urile din turism. Acțiunea 2.2.4. Majorarea bugetului și extinderea duratei Programului de sprijin pentru IMM-urile din domeniul turismului pentru perioada 2026–2027. Impact estimat: creșterea productivității; modernizarea serviciilor turistice; competitivitate sporită.	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Culturii al Republicii Moldova (Nr. 03/2-09/160 din 23.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13.01.2026)	82	2.2.6. Lansarea și implementarea instrumentelor de suport financiare nerambursabile pentru dezvoltarea durabilă și digitalizarea afacerilor din domeniul turismului Indicatori propuși: -instrumente de susținere lansate; -nr. de companii finanțate; - valoarea grantului Cost uri estimative 2026 total/buget de stat: 37.000,0 (subpr. 66.02); Costuri estimative 2027 total/buget de stat: 40.000,0 (subpr. 66.02).	S-a luat act. Acțiunea urmează a fi clarificată din considerentul că Agenția Turismului nu este în subordinea MDED
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	AP Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova (Nr. 2 din 16 ianuarie 2026)	83	2.2.6. Program de sprijin pentru certificări și standarde necesare accesului pe piața UE Elaborarea și lansarea unui program dedicat IMM pentru co-finanțarea costurilor de certificare/standardizare necesare accesului pe piața UE (criterii clare de eligibilitate, plafon per IMM, listă	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ

			de standarde eligibile, mecanism de verificare a cheltuielilor și a rezultatului).	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Culturii al Republicii Moldova (Nr. 03/2-09/160 din 23.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13.01.2026)	84	2.2.6. Implementarea Regulamentului cu privire la modul de operare cu tichetele de vacanță Indicatori propuși: -1 campanie de informare defășurată; -nr. de beneficiari de tichete de vacanță. Costuri estimative 2026 total/buget de stat: 150.0 (subpr. 66.02); Costuri estimative 2027 total/buget de stat: 150.0 (subpr. 66.02)	S-a luat act. Acțiunea urmează a fi clarificată din considerentul că Agenția Turismului nu este în subordinea MDED
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Asociația Patronală a Industriei Turismului din Republica Moldova (APIT)	85	II. Obiectivul Specific 2.3. Sprijinirea accesului IMM-urilor la piețe, sporirea și diversificarea exportului. Program național distinct de promovare a exportului de servicii turistice (incoming) Obiectiv Specific 2.3. Situația actuală: Instrumentele de promovare a exportului sunt orientate preponderent spre exportul de bunuri. Se propune introducerea unei acțiuni noi: „Elaborarea și implementarea Programului național de promovare a exportului de servicii turistice (incoming), destinat IMM-urilor din turism.” Componente recomandate: misiuni economice turistice B2B; participare la târguri internaționale de turism; Cofinanțare pentru touroperatori incoming și DMC-uri.	S-a luat act. Acțiunea va fi luată în considerare în procesul de realizare a acțiunii 1.2 din cadrul Obiectivului II al Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică 2030.

			Impact estimat: creșterea fluxului de turiști străini; majorarea exportului de servicii; crearea de locuri de muncă.
		86	<p>Completarea indicatorilor de rezultat pentru OS 2.3. Indicatorii de rezultat OS 2.3</p> <p>Propunere: Introducerea unor indicatori specifici pentru turism, precum: numărul de turiști străini atrași prin programele susținute; valoarea exportului de servicii turistice; numărul de IMM-uri din turism participante la misiuni și târguri internaționale.</p> <p>Justificare: Indicatorii actuali nu reflectă suficient impactul exportului de servicii.</p> <p>Impact estimat: monitorizare mai realistă și orientată spre rezultate economice.</p>
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova (Nr.04-366 din 28.01.2026 La nr. 1750-18-69-493 din 13.01.2026)	87	<p>În limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.</p>
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	IP Agenția de Investiții (Nr. 21 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	88	<p>La acțiunea 2.3.5, sintagma „aprobarea prin act normativ (GH)”</p> <p>Se solicită a fi substituită cu formularea „aprobarea prin Hotărâre de Guvern / act normativ subsecvent”, pentru coerență și conformitate.</p>
			<p>Se acceptă. Modificările au fost făcute.</p>
			<p>Se acceptă. Modificările au fost făcute.</p>

		<p>89 La acțiunile 2.3.5, 2.3.6 și 2.3.7 1)Rugăm precizarea expresă în Plan că sumele indicate la acțiunile 2.3.5, 2.3.6 și 2.3.7 reprezintă alocări pentru anul 2026 (MDL), iar pentru anul 2027 bugetele vor fi planificate separat în cadrul procesului bugetar anual.</p> <p>Totodată, Se recomandă completarea descrierii acțiunilor 2.3.5–2.3.7 prin delimitarea naturii intervențiilor:</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost făcute.</p>
		<p>90 2.3.5 „Bridge Export” – instrument destinat exclusiv asociațiilor de business, pentru proiecte colective, inclusiv co-finanțare;</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost făcute.</p>
		<p>91 2.3.6 „Export Missions” – instrument operațional pentru misiuni B2B;</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost făcute.</p>
		<p>92 2.3.7 „BRIDGE Missions” – program de sprijin financiar pentru companii pentru participare la evenimente internaționale.</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost făcute.</p>
		<p>93 Sprijin financiar (granturi/co-finanțare) – necesitatea cadrului subsecvent și conformitatea cu regimul aplicabil. Întrucât acțiunea 2.3.5 prevede co-finanțare (până la 60% din costurile eligibile), iar 2.3.7 prevede suport financiar pentru participare la evenimente, se impune includerea în Plan a mențiunii: Implementarea se va realiza în baza unui Regulament aprobat, care va stabili cel puțin: • condițiile/criteriile de eligibilitate și selecție; • cheltuielile eligibile și plafoanele;</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost făcute.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • procedura de depunere, evaluare, contractare și plată; • obligațiile de raportare și verificare (inclusiv control post-implementare); • măsuri de integritate/conflict de interese; • principiul non-dublă finanțare; • respectarea cadrului aplicabil privind ajutorul de stat/de minimis. 	
		94	<p>La punctul 2.3.6 (precontracte/contracte) și 2.3.7 (beneficiari/evenimente/rezultate). Se propune substituirea indicatorilor ce includ formulări generale („etc.”) cu indicatori cuantificabili, cu perioade de raportare, în special pentru 2.3.6 (precontracte/contracte) și 2.3.7 (beneficiari/evenimente/rezultate), pentru a permite monitorizarea și raportarea verificabilă.</p>	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
		95	<p>La acțiunea 2.3.7 -indicarea statutului surselor externe menționate (Innovate Moldova; EU4Innovation) drept confirmate sau estimate, pentru coerență bugetară și planificare.</p>	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova (02/59/26 din 02.02.2026)	96	<p>Obiectivul Specific 3.1. Îmbunătățirea competențelor profesionale și antreprenoriale: -la acțiunea 3.1.1. În coloana a 3-a - Indicatori de monitorizare, textul „- nr. programe de învățământ în care conțin educația antreprenorială și/sau financiară” să se modifice în textul „- nr. de curricula disciplinare care includ conținuturi de educație antreprenorială și/sau financiară”</p>	Se acceptă. Modificările au fost făcute.

Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Nr. 02/390 din 27.01.2026 La nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13.01.2026)	97	<p>Obiectivul general 3. Promovarea culturii antreprenoriale La Obiectivul specific 3.1. Îmbunătățirea competențelor profesionale și antreprenoriale</p> <p>La acțiunea 3.1.2 „Elaborarea/Actualizarea standardelor de calificare pentru învățământul profesional tehnic și superior ajustate la Cadrul Național al Calificărilor” Ministerul Muncii și Protecției Sociale se va exclude din rubrica „Instituția responsabilă”, ținând cont că, în conformitate cu prevederile Capitolului IV. Dezvoltarea calificărilor și includerea acestora în CNC din Anexa nr.1 al Hotărârii Guvernului nr. 330/2023 privind Cadrul Național al Calificărilor, responsabilitatea pentru elaborarea standardelor de calificare este atribuită Ministerului Educației și Cercetării.</p>	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026)	98	1) La acțiunile 3.1.14 și 3.1.15 propunem reformularea indicatorilor de monitorizare și anume „nr. de persoane conformate, din cele supuse supravegherii pieței prin control și monitorizare”. Supravegherea pieței se realizează prin acțiuni de monitorizare a acesteia, fără inițierea controalelor de stat, iar dacă se inițiază un control acesta trebuie efectuat conform procedurilor prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, chiar dacă este vorba de controale consultative, respectiv indicatorul trebuie separat în două aspecte: numărul de persoane conformate din cele supuse controlului și	Se acceptă. Modificările au fost făcute.

			numărul de persoane conformate din cele supuse supravegherii/monitorizării.	
		99	Se propune reformularea indicatorilor de monitorizare și anume „nr. de persoane conformate, din cele supuse supravegherii pieței prin control și monitorizare”.	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (05-17/261 la nr. 10/1-3418 din 02.12.2025)	100	La Obiectivul specific 3.2 „Îmbunătățirea dialogului public-privat și a percepției rolului mediului de afaceri”, acțiunea nr. 3.2.1 „Organizarea și desfășurarea campaniilor de informare și instruire pentru mediul de afaceri și funcționarii vamali privind modificările și completările Codului vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021 și ale Regulamentului de punere în aplicare a acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 92/2023” Se propune la rubrica „Termen de realizare”, cifrele „2027” se substituie cu cifrele „2026–2029”.	Nu se acceptă. Planul este pentru anii 2026-2027
	Ministerul Educației și Cercetării	101	Obiectivul Specific 3.2. Îmbunătățirea dialogului public-privat și a percepției	Nu se acceptă.

Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	al Republicii Moldova (02/59/26 din 02.02.2026)		rolului mediului de afaceri: la acțiunea 3.2.4. „Organizarea anuală a Forumului Național Cercetare Inovare-IMM pentru facilitarea dialogului public privat”	S-au făcut ajustările de rigoare.
			În coloana a 11-a - Instituția responsabilă, sintagma „MEC, ANCD” să se modifice în sintagma „MDED, ODA”, respectiv, în coloana a 12-a - Parteneri, sintagma „MDED, ODA” să se modifice în sintagma „MEC, ANCD”.	
		102	În contextul unor acțiuni propuse (spre exemplu, acțiunea 3.2.4.), considerăm oportun să fie propus Ministerul Educației și Cercetării în calitate de executor, totodată, menționăm despre lipsa resurselor financiare din bugetul de stat.	Sugestia este menționată mai sus în avizul MEC: Instituția responsabilă, sintagma „MEC, ANCD” să se modifice în sintagma „MDED, ODA”, respectiv, în coloana a 12-a - Parteneri, sintagma „MDED, ODA” să se modifice în sintagma „MEC, ANCD”.
		103	La acțiunea 3.2.5. „Dezvoltarea unei secțiuni dedicate IMM-urilor pe pagina ANCD pentru consultarea publică a programelor și apelurilor de proiecte” În coloana a 11-a - Instituția responsabilă, se propune a se completa cu „MDED”, după care va urma „MEC, ANCD”.	Se acceptă. S-au făcut modificările de rigoare
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/1-69-768 din 26.01.2026 la nr. DGPȘG-1750-18-69-	104	Pentru acțiunile 3.2.6 și 3.2.8, la rubrica „instituția responsabilă” sunt indicate formulări generale, precum „Guvernul Republicii Moldova” sau „Autoritățile administrației publice centrale”, care nu permit identificarea clară a autorității	Se acceptă. S-au făcut modificările de rigoare

	493 din 13 ianuarie 2026)		responsabile de coordonarea implementării și de raportarea progresului. Conform Regulamentului și a rigorilor de elaborare a proiectelor de documente de politici publice descrise în Ghidul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Ordinul Cancelariei de Stat nr. 191/2025, fiecare acțiune prevede o instituție responsabilă principală, care asigură coordonarea procesului de implementare și raportarea progresului, iar implicarea altor autorități se reflectă prin indicarea acestora ca instituții co-responsabile sau participante. Indicarea generică a „Guvernului Republicii Moldova” sau a „autorităților administrației publice centrale” nu permite delimitarea responsabilităților instituționale și afectează funcționalitatea mecanismului de monitorizare. În acest context, se solicită precizarea instituției responsabile principale pentru fiecare acțiune, conform cerințelor Planului de acțiuni.	
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Asociația Patronală a Industriei Turismului din Republica Moldova (APIT)	105	III. Obiectivul Specific 3.2. Îmbunătățirea dialogului public–privat și a percepției rolului mediului de afaceri: Includerea explicită a turismului în evaluările și clasamentele internaționale Acțiunea 3.2.9. Situația actuală: Evaluările internaționale nu includ indicatori sectoriali detaliați pentru turism: Se propune extinderea acțiunii 3.2.9 prin includerea indicatorilor de turism durabil și servicii turistice în procesele de evaluare (SBA, Global Competitiveness Index etc.).	Se acceptă. S-au făcut modificările de rigoare

			Impact estimat: îmbunătățirea poziționării Republicii Moldova în clasamente; creșterea credibilității internaționale.	
		106	3.2.11 Clarificarea cadrului normativ sectorial fragmentat (completare) Se propune: Analiza cadrului normativ și elaborarea ghidurilor de conformare pentru industriile insuficient de reglementate.	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ
		107	3.2.13 Digitalizarea consultărilor publice cu IMM urile (acțiune nouă) Se propune: Dezvoltarea unui modul digital pentru consultări publice.	Nu se acceptă. Nu reflectă obiectivele programului
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova (02/59/26 din 02.02.2026)	108	Obiectivul Specific 3.3. Îmbunătățirea infrastructurii de suport pentru susținerea continuă a dezvoltării antreprenoriatului: la acțiunea 3.3.2. textul „Finanțarea modernizării infrastructurii de cercetare pentru aplicarea prototipurilor și testarea soluțiilor inovatoare dezvoltate de IMM-uri” Se propune să se modifice în textul „Modernizarea infrastructurii de cercetare pentru aplicarea prototipurilor și testarea soluțiilor inovatoare dezvoltate de IMM-uri”	Se acceptă parțial. Textul va avea următorul conținut: „Asigurarea finanțării pentru modernizarea infrastructurii de cercetare în vederea testării soluțiilor inovatoare și implementării prototipurilor dezvoltate de IMM-uri”.
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD) (Nr. 27 din 29 ianuarie 2026)	109	Referitor la modificarea pct. 3.3.12 din Planul de acțiuni Formularea actuală: „Susținerea participării clusterelor moldovenești în consorții internaționale pentru proiecte UE” Se propune modificarea după cum urmează: „Susținerea participării companiilor și clusterelor moldovenești în	Se acceptă. S-au făcut modificările de rigoare

			consorții internaționale pentru proiecte UE.” Această ajustare reflectă mai adecvat realitățile participării actorilor economici și de inovare în proiecte europene.	
		110	La pct. 37, obiectivul general 3, obiectivul specific nou propus 3.4 Formularea actuală: „Obiectivul specific 3.4. Promovarea și susținerea dezvoltării antreprenoriatului femeilor” Având în vedere coerența internă a documentului, precum și corelarea cu obiectivul specific 1.3, se propune reformularea obiectivului specific 3.4, după cum urmează: „Obiectivul specific 3.4. Promovarea, susținerea creării și dezvoltării afacerilor, inclusiv a antreprenoriatului feminin, antreprenoriatului social, a afacerilor care susțin aplicarea tehnologiilor noi, inovațiilor, principiilor de economie verde și circulară.” Această reformulare asigură o abordare integrată și transversală a antreprenoriatului, în concordanță cu prioritățile naționale și europene.	Nu se acceptă Se păstrează formularea precedentă în conformitate cu comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și social european și comitetul regiunilor „O strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală”
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Biroul Național de Statistică (BNS) (Nr. 13/3-02-03 din 10 aprilie 2026)	111	Acțiunea unică identificabilă nr. 3.4.2. de expus în următoarea redacție ”Elaborarea statisticilor vizând antreprenoriatul feminin” cu un singur indicator de monitorizare, ”- număr indicatori vizând antreprenoriatul feminin publicați pe site-ul BNS”	Se acceptă
Subpct. 1.4.7 din proiect- La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul X ¹ – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului)	Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD)	112	Referitor la suplینirea Planului de acțiuni Se propune suplینirea Planului de acțiuni, prin includerea, după pct. 3.4.5, a următoarelor acțiuni:	Nu se acceptă. Propunerile vor fi luate în considerare la următorul act normativ

	(Nr. 27 din 29 ianuarie 2026)		<p>Se propune suplینirea Planului de acțiuni, prin includerea, după pct. 3.4.5, a următoarelor acțiuni:</p> <p>Evaluarea și adaptarea instrumentelor de suport gestionate de ODA, în vederea susținerii antreprenoriatului feminin și a afacerilor orientate spre inovație, digitalizare, tehnologii emergente, adaptare de noi tehnologii, economie verde și circulară, asigurând coerența acestora cu politicile sectoriale naționale și angajamentele internaționale ale Republicii Moldova;</p> <p>Dezvoltarea și extinderea programelor de granturi, garanții financiare și mecanisme de cofinanțare adaptate nevoilor antreprenorilor, cu accent pe femei antreprenoare, întreprinderi sociale, startup-uri inovatoare și afaceri verzi, inclusiv prin promovarea produselor inclusive și a investițiilor responsabile;</p> <p>Evaluarea competențelor antreprenoriale, digitale și verzi, precum și implementarea programelor de formare, mentorat și accelerare, inclusiv dedicate antreprenoriatului feminin, afacerilor orientate spre inovație, transfer de tehnologii și tranziție verde</p>	
La subpct. 1.4.7. prin care Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (Program PACC 2027) se completează cu Capitolul X1)	IP „Agenția de Guvernare Electronică” (Nr. 3007 – 008 din 2.01.2026	113	Se propune excluderea Acțiunii nr. 1.1.10 „Elaborarea și aprobarea Proiectului de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor acte normative (privind unele măsuri de coordonare a autorităților competente și instituire a Ghișeului Unic)”	Nu se acceptă. Acțiunile care se regăsesc în PNA pot fi menținute și în PACC

	<i>la nr 69-493 din 13.01.2026)</i>		și a Acțiunii nr. 1.1.11 „Elaborarea și aprobarea Proiectului de Hotărâre de Guvern privind stabilirea mecanismului de cooperare administrativă în cadrul Sistemului de informare al pieței interne (IMI) referitor la prestarea de servicii” din Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului PACC 2027.	
	Ministerul Sănătății (Nr. 09/ 381 din 06.02.2026)	114	Se comunică lipsa de propuneri.	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (nr. 79/595 din 27.01.2026)	115	În limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri ce țin de competența.	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
	Agenția Proprietății Publice (nr. 05-03-641 din 30.01.2026)	116	În limita competențelor funcționale, expune lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
	„Termoelectrica” S.A (nr. 15- 384 din 23.01.2026)	117	Se comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiectul actului respectiv, în partea ce ține de competența sa.	Se acceptă. Modificările au fost făcute.
	Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (Nr. 02/390 din 27.01.2026)	118	Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM) vă asigură de înalta sa considerație și, în baza prevederilor referitoare la reprezentarea intereselor agenților economici în relațiile cu autoritățile publice din Legea 393-XIV din 13.05.1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie, comunică susținerea integrală a proiectului de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea	Se acceptă. Modificările au fost făcute.

			antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027. CCI a RM vă asigură de implementarea cu succes a acțiunilor la care este vizată, precum și de întreagă deschidere pentru și discuta propunerile înaintate cu autorii proiectului pentru a fi luate în considerare la definitivarea documentului.	
Urmare a examinării scrisorii Cancelariei de Stat nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13 ianuarie 2026 (intrare nr. 129 din 14.01.2026) remisă în scopul avizării proiectului de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (număr unic 14/MDED/2026), în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri ce țin de competență.	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (Nr. 15- 384 din 27.01.2026)	119	Scopul avizării proiectului de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (număr unic 14/MDED/2026), în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri ce țin de competență.	S-a luat act. Se comunică lipsa de obiecții și propuneri ce țin de competență.
Avizare și consultare publică repetată				
La pct. 1.4.6, pentru tabelul nr. 2, obiectivul specific (OS) 1.2 include doar 2 indicatori de rezultat, în timp ce în tabelul nr. 1 pentru același OS sunt prevăzuți 3 indicatori.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova (Nr.07-07/1167 din 22.04.2026)	1	Situații similare se constată și pentru alte obiective specifice, unde numărul indicatorilor diferă între tabelul nr. 1 și tabelul nr. 2, fapt ce necesită uniformizare.	Se acceptă. S-au făcut ajustările de rigoare.
Pe parcursul tabelului nr. 2, valorile de referință sunt stabilite pentru ani diferiți, fără o abordare unitară, în timp ce în tabelul nr. 1 este indicat anul de referință 2021 (și, după caz, 2022).		2	Se impune fie utilizarea consecventă a indicatorilor de referință din tabelul nr. 1, fie ajustarea tuturor valorilor la un an de referință unic, clar definit. Totodată, autorul urmează să justifice explicit în nota de fundamentare motivele utilizării unor ani de referință diferiți, inclusiv criteriile și sursele de date care au stat la baza acestor ajustări.	Se acceptă. Valorile de referință au fost uniformizate prin raportare la un an de referință unic, corelat cu tabelul nr. 1. Totodată, în Nota de fundamentare au fost incluse justificările

			necesare privind eventualele abateri, inclusiv criteriile și sursele de date utilizate.
Pentru OS 1.3, tabelul nr. 2 include doar 4 indicatori de rezultat, deși în tabelul nr. 1 sunt prevăzuți 8 indicatori, ceea ce denotă o omisiune sau o necorelare ce urmează a fi remediată.	3	Totodată, autorul urmează să justifice, dacă e cazul, în nota de fundamentare reducerea numărului de indicatori de rezultat, precum și revizuirea valorilor-țintă, inclusiv în cazurile în care sunt propuse valori inferioare celor prognozate pentru perioada precedentă, cu indicarea argumentelor metodologice, a constrângerilor identificate și a surselor de date utilizate.	Se acceptă. Tabelul nr. 2 a fost corelat cu tabelul nr. 1 prin completarea indicatorilor lipsă pentru OS 1.3. Totodată, eventualele ajustări ale numărului de indicatori și ale valorilor-țintă.
Există neconcordanțe semnificative privind valoarea de referință pentru emisiile de gaze cu efect de seră: în tabelul nr. 1 este indicată valoarea de 9,3 mil. tone, în timp ce în tabelul nr. 2 este indicată valoarea de 45,48 mil. tone.	4	Se impune verificarea sursei datelor și corectarea valorilor pentru asigurarea coerenței.	Se acceptă. neconcordanțele la valorile de referință pentru emisiile de gaze cu efect de seră dintre tabelul nr. 1 și tabelul nr. 2 au fost ajustate.
În Capitolul X ¹ (Planul de acțiuni), indicatorii de rezultat nu corespund celor din tabelul nr. 2.	5	Cu titlu de exemplu: indicatorul privind îmbunătățirea mediului de afaceri și operațional pentru IMM-uri este stabilit la 33% pentru anul 2027 comparativ cu anul 2020 (SBA), în timp ce în tabelul nr. 2 este indicată valoarea de 10%; indicatorul privind numărul întreprinderilor create face referire la anul 2022, în timp ce în tabelul nr. 2 anul de referință este 2023; indicatorul privind reducerea numărului întreprinderilor lichidate este stabilit la 80%, în timp ce în tabelul nr. 2 este indicată valoarea de 7%.	Se acceptă. Indicatorii de rezultat din Capitolul X ¹ au fost corelați parțial cei din tabelul nr. 2, prin uniformizarea valorilor și a anilor de referință, în vederea asigurării coerenței și consistenței datelor prezentate.
În tabel, poziția nr. 1.1.12	6	Conține o eroare de plasare a zecimalei, valoarea urmând a fi corectată astfel încât	S-a redactat în text. Buget alocat din GP - Grow Plan

			să corespundă datelor reale. Poziția 3.1.7, unitatea de măsură „GP” nu este clară.	
Totalul costurilor estimate pentru perioada 2026–2027		7	Indicate în Capitolul X ¹ , nu corespunde costurilor prezentate la pct. 1.4.7 din proiectul hotărârii de Guvern, fiind necesară alinierea acestora.	S-a luat act. Costurile estimate pentru perioada 2026–2027 s-au ajustat parțial în vederea asigurării coerenței datelor financiare.
Nota de fundamentare anexată proiectului nu este elaborată în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017.		8	Documentul este intitulat „notă de informare” și nu respectă structura, denumirea și conținutul punctelor obligatorii ale notei de fundamentare, conform cerințelor stabilite de cadrul normativ. Se impune revizuirea integrală a documentului, inclusiv redenumirea acestuia și alinierea la structura prevăzută de Legea nr. 100/2017.	Se acceptă. Toate ajustările propuse au fost transpuse în text.
Se reiterează obiecția formulată anterior (pct. 50) privind excluderea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare ca instituție responsabilă pentru dezvoltarea sistemului informațional e ANSA.		9	Deși autorul a indicat „se acceptă”, această modificare nu a fost operată în Planul de acțiuni, fiind necesară ajustarea corespunzătoare.	Modificările au fost operate în PA
La pct. 1.4.6. cu referire la Tabelul nr. 2: Se reiterează observația privind necesitatea includerii valorii de referință pentru indicatorii aferenți obiectivelor specifice 3.2 și 3.3, în vederea asigurării unui cadru clar de monitorizare a progresului.	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova (Nr. 21/I-69-4358 din 16.04.2026)	10	Se menționează că datele necesare pentru stabilirea valorilor de referință sunt disponibile, inclusiv în Raportul de progres privind realizarea Programului pentru anul 2024 (Raport 2024). Totodată, precizarea valorilor de referință va permite corelarea corespunzătoare a țintelor stabilite pentru anul 2027. În acest context, se reiterează solicitarea de completare a indicatorilor menționați cu valoarea de referință.	Se acceptă. Au fost făcute modificările și ajustările solicitate în avizul repetat.
Se constată că, în raport cu Programul inițial, unde pentru obiectivul specific 3.2 erau prevăzuți 4		11	În vederea asigurării coerenței cadrului de monitorizare, comparabilității rezultatelor între perioadele de implementare, precum	Se acceptă. S-au făcut ajustările necesare cu menținerea

<p>indicatori de rezultat, în proiectul actual sunt incluși doar 2 indicatori.</p>		<p>și asigurării unei evaluări finale consistente a Programului, se solicită menținerea setului complet de indicatori aferenți obiectivului specific 3.2.</p>	<p>setului complet de indicatori.</p>
<p>Cu referire la indicatorii de rezultat aferenți obiectivului specific 3.4, se reiterează observația privind necesitatea includerii valorii de referință pentru indicatorii care vizează creșteri procentuale și ponderi.</p>	12	<p>În forma actuală, indicatorii sunt formulați prin raportare la evoluții („creștere cu 10%”), ceea ce presupune existența unei valori inițiale clare, în raport cu care să fie măsurat progresul. Se menționează că, potrivit datelor disponibile din rapoartele de implementare ale ODA, există informații care pot fi valorificate în vederea stabilirii valorilor de referință, inclusiv cu caracter estimativ. În acest context, se solicită completarea indicatorilor cu valoarea de referință corespunzătoare, în scopul asigurării măsurabilității și evaluării adecvate a rezultatelor.</p>	<p>Se acceptă. Au fost completați corespunzător indicatorii cu valoare de referință</p>
<p>La pct. 45.1. în ceea ce privește costurile estimate pentru implementarea Programului în anii 2026–2027, se constată necorelări între totalul general și defalcarea pe componente de finanțare.</p>	13	<p>Totodată, se observă că structura prezentată nu reflectă integral acoperirea costurilor estimate, fiind necesară clarificarea componentei aferente resurselor neacoperite sau altor surse de finanțare. În acest context, se solicită verificarea și corelarea tuturor costurilor și surselor de finanțare, în vederea asigurării coerenței și completitudinii informațiilor financiare incluse în document. Totodată, ajustările operate urmează a fi reflectate corespunzător și în Nota de fundamentare, în vederea asigurării coerenței și concordanței datelor financiare.</p>	<p>Se acceptă parțial. Observația este întemeiată. Menționăm că structura costurilor este influențată de faptul că nu toate autoritățile au prezentat estimări financiare complete la această etapă. În acest context, informațiile vor fi revizuite și completate pe măsura recepționării datelor lipsă, fiind asigurată corelarea costurilor cu sursele de</p>

			finanțare. Ajustările corespunzătoare au fost reflectate și în Nota de fundamentare, în vederea asigurării coerenței și concordanței datelor financiare.
La Anexa proiectului hotărârii (Capitolul XI – Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului):	14	Cu referire la acțiunile planificate cu termen de realizare în trimestrul I 2026, se consideră necesară revizuirea termenelor de implementare, în vederea asigurării corelării acestora cu perioada de aprobare a Programului. După caz, se va analiza oportunitatea ajustării termenelor sau excluderii acțiunilor care au fost realizate anterior.	S-a luat act. Menționăm că unele acțiuni sunt în proces de implementare sau au caracter continuu. După caz, se va analiza ajustarea acestora sau excluderea ulterioară a acțiunilor deja realizate.
La acțiunile 3.1.14 și 3.1.15 se constată menținerea indicatorilor propuși anterior spre reformulare conform avizului inițial, respectiv: „nr. activităților de monitorizare și control privind conformitatea produselor și serviciilor” și „nr. de persoane conformate, din cele supuse supravegherii pieței prin control și monitorizare”.	15	Menținerea acestora, în paralel cu indicatorii introduși ulterior („numărul de persoane conformate din cele supuse controlului” și „numărul de persoane conformate din cele supuse supravegherii/monitorizării”), generează suprapuneri și lipsă de claritate în definirea indicatorilor de monitorizare. În acest context, se solicită excluderea indicatorilor inițiali, în vederea asigurării coerenței și clarității.	Se acceptă. În vederea evitării suprapunerilor și asigurării clarității cadrului de monitorizare, indicatorii inițiali au fost excluși, fiind menținuți indicatorii revizuiți „numărul de persoane conformate din cele supuse controlului” și „numărul de persoane conformate din cele supuse supravegherii/monitorizării”.

<p>Se constată că, pentru o parte dintre acțiunile incluse în Planul de acțiuni, nu sunt prezentate costurile de implementare, conform prevederilor pct. 19 sbpct. 19.4 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 (în continuare – Regulament), care prevăd estimarea costurilor pentru fiecare acțiune, cu specificarea codului programului/subprogramului bugetar, defalcate pe ani și surse de finanțare, inclusiv indicarea resurselor disponibile din asistența externă și a costurilor neacoperite.</p>	16	<p>În lipsa acestor informații, nu este asigurată corelarea dintre acțiuni și resursele financiare necesare implementării acestora. În acest context, se solicită completarea Planului de acțiuni cu estimarea costurilor aferente fiecărei acțiuni, inclusiv indicarea surselor de finanțare și a eventualelor costuri neacoperite, în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicabil.</p>	<p>Se acceptă parțial. Autoritățile nu au planificat costuri la unele acțiuni, astfel, nu s-au indicat costurile estimative.</p>
<p>În Planul de acțiuni este prevăzută coloana „Parteneri”, ca categorie distinctă de actori implicați în implementare.</p>	17	<p>Potrivit pct. 19 sbpct. 19.6 din Regulament, instituția responsabilă reprezintă autoritatea/instituția publică responsabilă de realizarea acțiunilor planificate. De asemenea, conform Ghidului cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Ordinul Cancelariei de Stat nr. 191/20251, în cadrul secțiunii „instituție responsabilă” se indică toate autoritățile și instituțiile implicate în realizarea acțiunii, fără delimitarea unor categorii separate de tip „parteneri”. În cazul implicării mai multor autorități sau instituții, acestea se includ în aceeași rubrică „instituție responsabilă”, prima în listă fiind instituția responsabilă de coordonare și raportare a progresului în implementarea acțiunii. În acest context, se solicită revizuirea structurii Planului de acțiuni prin excluderea rubricii „Parteneri” și corelarea acesteia cu prevederile cadrului normativ și metodologic aplicabil, inclusiv excluderea „Cancelaria de Stat” din lista actorilor implicați pentru acțiunile 1.1.9,</p>	<p>Se acceptă. Structura Planului de acțiuni a fost revizuită prin excluderea rubricii „Parteneri”, iar instituțiile implicate au fost incluse în rubrica „instituție responsabilă”, în conformitate cu prevederile cadrului normativ și metodologic aplicabil. Totodată, au fost operate ajustările necesare, inclusiv excluderea Cancelariei de Stat din acțiunile menționate, în limita competențelor funcționale.</p>

			1.2.6 și 3.3.12, în limita competențelor funcționale.	
acțiunea 1.1.10 - „Elaborarea și aprobarea Proiectului de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor acte normative (privind unele măsuri de coordonare a autorităților competente și instituire a Ghișeului Unic)”;	Agencia de Guvernare Electronică” (AGE) Nr. La nr. 3007 - 084 din 08.04.2026 10/1-892 din 16.03.2026	18	Reiterăm că acțiuni identice sunt deja prevăzute în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, Clusterul 2 – Piața internă, Capitolul 3 „Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii”, Anexa A, respectiv acțiunea 1 și acțiunea 2.	Nu se acceptă. Acțiunile care se regăsesc în PNA pot fi menținute și în PACC
acțiunea nr. 1.1.11 - „Elaborarea și aprobarea Proiectului de Hotărâre de Guvern privind stabilirea mecanismului de cooperare administrativă în cadrul Sistemului de informare al pieței interne (IMI) referitor la prestarea de servicii”.		19	Mentținerea acestor acțiuni în proiectul Planului de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 ar conduce la o dublare nejustificată a măsurilor de politică publică, contrar prevederilor pct. 29 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, care consacră Programul național de aderare la Uniunea Europeană drept unul dintre principalele documente de planificare strategică ale Guvernului.	
Acțiunea unică identificabilă nr. 3.4.2. de expus în următoarea redacție ”Elaborarea statisticilor vizînd antreprenoriatul feminin” cu un singur indicator de monitorizare, ”- număr indicatori vizînd antreprenoriatul feminin publicați pe site-ul BNS”.	Biroul National de Statistică (BNS) 13/3-02-03 din 10 aprilie 2026 10/1-892 din 16 martie 2026	20	Elaborarea indicatorilor privind antreprenoriatul feminin nu presupune modificarea și ajustarea chestionarelor statistice existente, dar utilizarea surselor de date administrative adiționale și surse de date statistice deja disponibile, cu dezagregarea datelor privind activitatea de antreprenoriat pe dimensiunea de gen.	Se acceptă. Au fost făcute modificările de rigoare.
Cu referire la Planul de acțiuni privind implementarea Programului, la acțiunea nr. 1.3.8 „Elaborarea și implementarea unui mecanism de	Ministerul Mediului al Republicii Moldova	21	Menționăm că atribuirea Ministerului Mediului în calitate de instituție responsabilă principală nu corespunde	Se acceptă. S-au făcut ajustările de rigoare

<p>monitorizare a raportării ESG și de gestionare a neconformităților în transmiterea indicatorilor”,</p>	<p>(Nr. 02-07/1182 10.04.2026 La nr. 10/1-892 din 16.03.2026)</p>		<p>competențelor instituționale ale acestuia. De asemenea, în temeiul atribuțiilor instituționale, precum și având în vedere că Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este autoritatea responsabilă de elaborarea politicilor, cadrului normativ și instrumentelor de implementare a principiilor ESG (acțiunile 1.3.4, 1.3.5, 1.3.7, 1.3.13, 1.3.14, 1.3.15 și 1.3.16), este necesară revizuirea responsabilității instituționale aferente acțiunii menționate. În acest context, Ministerului Mediului urmează să aibă calitatea de instituție co-responsabilă.</p>	
<p>Cu referire la acțiunea nr. 1.3.6 „Actualizarea anuală a raportului privind indicatorii creșterii verzi” din proiect, atragem atenția că aceasta se dublează cu acțiunea nr. 1.1.2 „Actualizarea raportului privind tranziția verde a Republicii Moldova</p>		22	<p>Să includă inclusiv noi indicatori ai creșterii verzi conform Ghidului OECD” din Planul de acțiuni privind implementarea Programului de promovare a economiei verzi și circulare pentru perioada 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 495/2024. De asemenea, menționăm că acțiunea nr. 1.3.6 nu s-a regăsit în varianta proiectului Planului de acțiuni privind implementarea Programului sus-menționat, transmisă anterior spre avizare prin demersul nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13.01.2026.</p>	<p>S-a luat act. Planul de acțiuni a fost elaborat și actualizat în baza propunerilor recepționate de la autoritățile publice de resort, inclusiv în contextul definitivării versiunii consolidate a documentului. În acest sens, includerea unor indicatori suplimentari va fi examinată în cadrul proceselor ulterioare de monitorizare și revizuire, în măsura în care aceștia vor fi considerați relevanți și aliniați metodologic cadrului național de raportare.</p>

				Totodată, în ceea ce privește acțiunea nr. 1.3.6, precizăm că aceasta nu s-a regăsit în versiunea inițială a proiectului Planului transmisă spre avizare prin demersul nr. DGPȘG-1750-18-69-493 din 13.01.2026, însă a fost inclusă ulterior în urma recepționării unor propuneri suplimentare din partea mai multor autorități publice, în procesul de consolidare a documentului.
La Obiectivul specific 3.2 „Îmbunătățirea dialogului public-privat și a percepției rolului mediului de afaceri”, criteriul nr. 3.2.2, acțiunea „Organizarea și desfășurarea campaniilor de informare și instruire pentru mediul de afaceri și funcționarii vamali privind modificările și completările Codului vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021 și ale Regulamentului de punere în aplicare a acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 92/2023”	Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova <i>(Nr. 05-17/79/583 la nr. 10/1-892 din 16.03.2026)</i>	23	La rubrica „Termen de realizare”, cifrele „2027” se vor substitui cu cifrele „2026–2029”. Aceste modificări sunt solicitate în contextul prevederilor Hotărârii Guvernului nr.306/2025 cu privire la aprobarea Programului național de aderare al Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, cu modificările operate prin Hotărârea Guvernului nr. 818/2025 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.18-44 art. 7 din 13.01.2026).	Nu se acceptă. În acest sens, menționăm că Programul de acțiuni (PACC) este aprobat pentru o perioadă determinată, respectiv anii 2026–2027, iar extinderea termenului de realizare până în anul 2029 ar depăși cadrul temporal și conceptual al documentului strategic aprobat. În cazul necesității alinierii ulterioare a PACC la documentele

				strategice cu orizont mai lung, aceasta poate fi realizată în cadrul unui nou ciclu de planificare sau prin revizuirea corespunzătoare a programului, în condițiile legislației aplicabile.
Agencia de Investiții vă informează că a examinat proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (număr unic 14/MDED/2026)	I.P. Agenția de Investiții (Nr. 288 din 23.04.2025)	24	În limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri suplimentare.	S-a luat act.
Ca urmare a examinării pHG pentru modificarea HG nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității,	Ministerul Culturii al Republicii Moldova (Nr. 03/2-09/1106 din 09.04.2026 la nr. 10/1-892 din 16.03.2026)	25	În limitele competențelor funcționale, comunică lipsa de propuneri și obiecții/	S-a luat act.
Camera de Comerț și Industrie, comunică susținerea integrală a proiectului de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027, expedit spre expertiză.	Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM) (nr. 320-03/17 din 22.04.2026)	26	CCI a RM vă asigură de implementarea cu succes a acțiunilor la care este vizată, precum și de întreagă deschidere pentru și discuta propunerile înaintate cu autorii proiectului pentru a fi luate în considerare la definitivarea documentului.	S-a luat act.

Expertizare

După examinarea proiectului de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027, La pct. 1, în partea dispozitivă	Ministerul Justiției al Republicii Moldova nr.04/2-4282 din 21.04.2026 La nr. 10/1-892 din 16.03.2026	1	Se va indica sursa publicării Hotărârii Guvernului nr. 653/2023 în felul următor: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 383-386, art. 901)”	Se acceptă. Modificările au fost introduse în text.
La subpct. 1.1		2	Se va indica că modificările se operează în hotărâre, după cum urmează: „1.1. în hotărâre”, fiind urmat de subpunctele respective de modificare a hotărârii.	S-a luat act. Modificările se regăsesc doar în hotărâre.
La subpct. 1.2		3	Se va indica că se modifică anexa la hotărâre.	S-a luat act. Modificările se regăsesc doar în hotărâre.
La subpct. 1.1		4	Textul „După punctul 2” se va exclude ca fiind excedent. Tot aici, cuvântul „conținut” se va substitui cu cuvântul „cuprins” (obiecții valabile pentru toate situațiile similare din proiect).	S-a luat act. Modificările se regăsesc doar în hotărâre.
La subpct. 1.3.1, textul „la subpunctul 3)		5	Textul „1 aprilie 2026” se substituie cu textul ”1 noiembrie 2026” se va exclude, întrucât modificarea unui termen deja ministerul Justiției Termenul poate fi modificat doar până la momentul scadenței, iar intervenția ulterioară nu produce efecte juridice.	Se acceptă. Modificările au fost introduse în text.
La subpct. 1.4.1, textul „393/2024”		6	Se va substitui cu textul „nr. 393/2024”. Se recomandă revizuirea propunerii de la subpct. 1.4.3 privind completarea cu pct. 91 a Programului, întrucât are o formulă neclară, în special, cu referire la „Indicele	Se acceptă. S-au făcut modificările de rigoare în text.

		de politică pentru IMM-uri”, numerotat ca subpct. 1).	
La subpct. 1.4.4, în vederea formulării corecte a dispoziției	7	Textul „ , obiectivele specifice se vor completa cu:” se substituie cu textul „se completează cu Obiectivul specific 3.4. cu următorul cuprins:”. Totodată, având în vedere că se propune suplinirea Programului cu un obiectiv specific, urmează a fi operate modificările de rigoare și în partea introductivă a pct. 37.	Se acceptă. S-au făcut modificările de rigoare în text.
La subpct. 1.4.7	8	Dispoziția introductivă se propune a fi reformulată, după cum urmează: „se completează cu punctul 44 ¹ cu următorul cuprins:”.	Se acceptă. S-a modificat textul
La subpct. 1.4.8	9	Formularea nu poate fi acceptată, întrucât numerotarea capitolelor trebuie să respecte consecutivitatea și structura actului normativ. Utilizarea indicativului „X ¹ ” este admisibilă doar în cazul în care există deja un capitolul XI, pentru a evita renumerotarea elementelor structurale ulterioare. În lipsa capitolului XI, capitolul nou urmează a fi numerotat „capitolul XI”.	Se acceptă. S-a modificat textul
Cu referire la conținutul proiectului Planului de acțiuni privind implementarea în anii 2026-2027 a Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027: La acțiunea 1.1.3	10	La acțiunea 1.1.3 „Elaborarea și aprobarea Proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (restructurarea debitorilor aflați în dificultate financiară pentru a preveni falimentarea acestora și pentru a le asigura viabilitatea)”, Ministerul Justiției se va exclude de la rubrica „Instituția responsabilă”. Acțiunea prenotată se regăsește în Programul Național pentru Aderarea Republicii Moldova la UE 2025-2029 (Hotărârea	Se acceptă. Modificările au fost făcute.

		Guvernului nr. 306/2025), cap. 24 „Justiție, Libertate și Securitate”, și anume acțiunea 102 pentru care se face responsabil Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.	
la rubrica „costuri estimate – total”	11	Se propune substituirea sintagmei „în limitele bugetului aprobat” cu valoarea „207,90”, modificare care urmează a fi operată și pentru rubrica „din bugetul de stat”, sumă indicată în PNA.	Se acceptă. S-au făcut ajustările de rigoare.
Referitor la acțiunea 1.1.4 „Modificarea Legii nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit pentru a îmbunătăți calitatea și transparența datelor și consolidarea normelor privind garanțiile reale mobiliare în cadrul registrului garanțiilor reale mobiliare pentru a îmbunătăți accesul la finanțare”	12	Ministerul Justiției nu poate fi indicat în calitate de executor principal, politicile în acest sector fiind promovate de către Ministerul Finanțelor.	Se acceptă. S-au făcut ajustările de rigoare.